

одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 10/13) донијети пропис из члана 57. став (2) Закона.

(2) Влада Кантона ће у року од шест мјесеци од ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о предшколском одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 10/13) донијети:

- а) пропис из члана 47. став (6) Закона,
- б) пропис из члана 59. став (2) Закона.

(3) Педагошки завод ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о предшколском одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 10/13) донијети пропис из члана 58. став (3) Закона.

Члан 100.

(Престанак примјене предходног закона)

Даном ступања на снагу Закона о предшколском одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 12/09), престаје примјена Закона о предшколском одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, бр. 8/98 и 6/04).

Члан 101.

Пречишћени текст Закона о предшколском одгоју и образовању обухвата:

1. Закон о предшколском одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 12/09),

2. Закон о измјенама и допунама Закона о предшколском одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 8/11),

3. Закон о измјенама и допунама Закона о предшколском одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 10/13),

4. Закон о измјенама и допунама Закона о предшколском одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 8/18).

Члан 102.

Пречишћени текст Закона о предшколском одгоју и образовању се примјењује од дана објављивања у „Службеним новинама Тузланског кантона”, а важност његових одредби утврђена је у законима који су обухваћени пречишћеним текстом Закона.

660

На основу члана 39. Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/18) и чланова 171. и 174. Пословника Скупштине Тузланског кантона („Службене новине Тузланског кантона”, бр. 13/19 и 5/20), Законодавно-правна комисија Скупштине Тузланског кантона, на сједници одржаној 11.6.2020. године, утврдила је пречишћени текст Закона о основном одгоју и образовању.

Број: 01-02-343-3/20
Тузла, 11.6.2020. године

Предсједник
Законодавно-правне комисије
Скупштине Тузланског кантона

Муамер Зукић, с.р.

ЗАКОН

О ОСНОВНОМ ОДГОЈУ И ОБРАЗОВАЊУ (пречишћени текст)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

(1) Овим законом уређује се обављање дјелатности

основног одгоја и образовања, оснивање, организација и финансирање основне школе, права и обавезе ученика и њихових родитеља-старатеља, управне структуре основних школа и процедуре избора наставника и других запосленика у школи, статус наставника и других запосленика школе, стручни развој и надзор над радом наставника и друга питања од значаја за обављање дјелатности основног одгоја и образовања.

(2) Изрази који се у овом закону користе за лица у мушком роду су неутрални и односе се на мушка и женска лица.

Члан 2.

(Сврха образовања)

(1) Сврха основног одгоја и образовања је да, кроз оптимални интелектуални, физички, морални и друштвени развој појединца, у складу са његовим могућностима и способностима, допринесе стварању друштва заснованог на владавини закона и поштовању људских права и унапређењу животног стандарда грађана.

(2) Основни одгој и образовање је дјелатност од посебног друштвеног интереса.

Члан 3.

(Општи циљеви образовања)

(1) Општи циљеви основног одгоја и образовања произлазе из општеприхваћених, универзалних вриједности демократског друштва, те властитих вриједности система заснованог на специфичностима националне, историјске, културне и вјерске традиције народа и националних мањина које живе на подручју Тузланског кантона (у даљем тексту: Кантон).

(2) Општи циљеви образовања су:

а) омогућавање приступа изворима знања као основи за разумијевање себе, другог и свијета у којем се живи,

б) обезбјеђивање оптималног развоја за свако лице укључујући и оне с посебним потребама, у складу с њиховим узрастом, могућностима и менталним и физичким способностима,

ц) промоција поштовања људских права и основних слобода, и припрема сваког лица за живот у друштву које поштује принципе демократије и владавине закона,

д) развијање свијести о припадности држави Босни и Херцеговини, властитом културном идентитету, језику и традицији, на начин примјерен цивилизацијским тековинама, упознајући их и уважавајући друге и другачије,

е) обезбјеђивање једнаких могућности за образовање и могућности избора на свим нивоима образовања, без обзира на спол, расу, националну припадност, социјално и културно поријекло и статус, породични статус, вјероисповијест, психофизичке и друге личне особине,

ф) постизање квалитетног образовања за грађане,

г) постизање стандарда знања који се могу компарирати на међународном, односно европском нивоу, који обезбјеђују укључивање и наставак школовања у европском образовном систему,

х) стицање и развијање свијести о потреби чувања здравља и заштите природе и човјекове средине,

и) стицање основних сазнања и навика лијепог понашања и развијање способности и културе комуникације,

ј) подстицање цјеложивотног учења,

к) промоција економског развоја,

л) укључивање у процес европских интеграција.

Члан 4.

(Право дјетета на образовање)

(1) Свако дијете има једнако право приступа и једнаке

могућности учешћа у одговарајућем образовању, без дискриминације на било којој основи.

(2) Једнак приступ и једнаке могућности подразумијевају обезбјеђење једнаких услова и прилика за све, за почетак и наставак даљег образовања.

(3) Одговарајуће образовање подразумијева образовање које, у складу с утврђеним стандардима, обезбјеђује дјетету да на најбољи начин развије своје урођене и потенцијалне умне, физичке и моралне способности на свим нивоима образовања.

(4) Министарство образовања и науке Тузланског кантона (у даљем тексту: Министарство) може доносити правно обавезујуће акте којим се, у смислу остваривања једнаког поступања и обезбјеђења учинковите интерне процедуре заштите од дискриминације, у складу са надлежностима школе, уређују начела и принципи заштите дјете од дискриминације на нивоу школе.

Члан 5.

(Дефинисање појмова)

(1) Школски обвезник је дијете које у календарској години до 1. септембра наврши шест година живота па до навршене петнаесте године живота.

(2) Основна школа (у даљем тексту: школа) је установа основног одгоја и образовања која може бити редовна, паралелна (основна музичка школа, основна балетска школа и сл.) и специјална основна школа.

(3) Основна музичка школа је паралелна основна школа у којој се реализује наставни план и програм за основно музичко образовање за ученике који имају музичке склоности и способности, чиме се врши оспособљавање за наставак школовања и професионално бављење музиком уопште.

(4) Основна балетска школа је паралелна основна школа у којој се реализује наставни план и програм за основно балетско образовање за ученике који имају балетске и музичке склоности и способности, чиме се врши оспособљавање за наставак школовања и професионално бављење балетом.

(5) Инклузија подразумијева свеобухватно укључивање надарених и талентованих ученика и ученика с тешкоћама у развоју, тешкоћама у учењу и уопште тешкоћама социјалне интеграције у одгојно-образовни систем, свакодневни живот и друштвену стварност.

(6) Специјално образовање значи образовање за ученике који имају посебне образовне потребе (тешкоће у учењу и укључивању) у случајевима када није могуће пружити одговарајуће образовање у редовним школама.

(7) Полазник је лице старије од 15 година које похађањем наставе по програму за одрасле или полагањем испита стиче основно образовање.

(8) Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ је самостална управна организација надлежна за успостављање стандарда знања, оцјењивање постигнутих резултата и развој заједничког језгра наставних планова и програма у предшколском, основном и средњем образовању, и за друге стручне послове у области стандарда знања и оцјењивања квалитета који су одређени посебним законима и другим прописима.

(9) Наставници су лица која реализују наставу у складу са наставним планом и програмом.

(10) Стручни сарадници су лица која обављају стручне, педагошко-психолошке и друге послове у школи: педагог, психолог, библиотекар и лица са завршеним едукацијско-реhabилитацијским факултетом.

(11) Сарадници су лица која у школи пружају помоћ у комуникацијској и социјалној укључености ученика у одгојно-

образовни процес, техничку помоћ у кретању и обављању хигијенских потреба, те другу врсту помоћи, зависно од потреба ученика

(12) Ваннаставно особље су лица која обављају административне, финансијске, оперативнo-техничке и помоћне послове.

Члан 6.

(Обавезно образовање)

(1) Основно образовање је обавезно и бесплатно, и обезбјеђује се свој дјети. Дијете, у смислу овог закона, је свако лице до навршене осамнаесте године живота.

(2) Обавезно образовање почиње у календарској години у којој дијете до 1. септембра навршава шест година живота и траје до навршене петнаесте године живота.

(3) Министарство може на захтјев родитеља, старатеља или усвојоца (у даљем тексту: родитељи) дозволити ранији почетак обавезног образовања за дијете које до 31. децембра навршава шест година живота, односно једну годину одгођеног почетка обавезног образовања, уколико је то у најбољем интересу дјетета.

Члан 7.

(Поштовање људских права и основних слобода)

Школа је дужна да, у школи и у средини у којој дјелује, доприноси стварању такве културе поштовања људских права и основних слобода свих грађана како је то утемељено уставом и међународним документима из области људских права које је потписала Босна и Херцеговина.

Члан 8.

(Обавеза извођења наставе на службеним језицима Босне и Херцеговине)

(1) Настава у школи се изводи на службеним језицима Босне и Херцеговине: босанском, хрватском и српском језику, ијекавског изговора, уз употребу оба службена писма (латиница и ћирилица), а у зависности од потреба ученика, у употреби је и знаковно писмо.

(2) Не може се вршити дискриминација наставника или другог запосленика при избору, запослењу, обављању послова радног мјеста или напредовању на основу тога што у школи, у усменом или писменом изражавању, користи било који од службених језика Босне и Херцеговине.

(3) Не може се вршити дискриминација ученика при пријему, учешћу у активностима школе или у било којој другој активности везаној за тог ученика на основу тога што у школи, у усменом или писменом изражавању, користи било који од службених језика Босне и Херцеговине.

(4) До краја треће године основног одгоја и образовања, ученици ће савладати оба службена писма Босне и Херцеговине, а ученици са посебним образовним потребама ће савладати оба службена писма, у складу са њиховим могућностима, до краја основног одгоја и образовања.

(5) Наставници морају бити оспособљени да препознају и тумаче разлике између три службена језика Босне и Херцеговине у мјери у којој је то битно за предмете које предају.

(6) Уџбеници који су у употреби у школама морају у потпуности поштовати разлике између три службена језика Босне и Херцеговине.

(7) Наставу босанског језика, хрватског језика и српског језика реализују наставници који имају одговарајући профил и стручну спрему утврђену наставним планом и програмом.

(8) Језик и култура сваке националне мањине која живи на подручју Кантона, поштоваће се и уклапати у школу у

највећој мјери у којој је то изводљиво, у складу са законом и Оквирном конвенцијом о заштити права националних мањина.

(9) У школи ученицима припадницима једног конститутивног народа, којим службени језик конститутивног народа на којем се изводи настава у школи није њихов матерњи језик, обезбједиће се извођење наставе на њиховом матерњем језику из националне групе предмета сходно Педагошким стандардима и општим нормативима за основни одгој и образовање (у даљем тексту: Педагошки стандарди и нормативи).

Члан 9.

(Настава матерњег језика за припаднике националних мањина)

(1) Ученику, држављанину Босне и Херцеговине, који се изјашњава припадником националне мањине, биће обезбијеђена настава из матерњег језика у школи у којој је уписан у складу са законом.

(2) Ученик, из става (1) овог члана, који жели похађати наставу из матерњег језика, при упису ће обавијестити школу да је припадник националне мањине и школа ће то прихватити као чињеницу без даљих провјера или доказа.

(3) Настава из матерњег језика може бити организована у магичној школи или за више школа на за то подесном мјесту и реализује се у одјељењу, групи или појединачно.

(4) Наставник, који реализује наставу из става (1) овог члана, мора имати одговарајућу стручну спрему којом се обезбјеђује да предмет може предавати уз одговарајући стандард.

(5) Наставни план и програм наставе и додатне наставе на језику националне мањине доноси Министарство и обезбјеђује наставна средства за образовање мањина, на приједлог Педагошког завода Тузланског кантона (у даљем тексту: Педагошки завод), и уз оцјену и мишљење Вијећа националних мањина Тузланског кантона (у даљем тексту: Вијеће националних мањина).

(6) У школи у којој се образују само ученици једне националне мањине, целокупна настава се реализује на језику те мањине, уз обавезно изучавање језика из члана 8. став (1) овог закона.

(7) У школи у којој ученици припадници једне националне мањине чине најмање једну трећину укупног броја ученика, само за припаднике те мањине Министарство ће обезбиједити образовање на језику те мањине, а ако чине једну петину, Министарство ће обезбиједити додатну наставу о језику, књижевности, историји, географији и култури мањине којој припадају, ако то захтијева већина њихових родитеља и ако су претходно обезбијеђени одговарајући стручни кадрови.

(8) Ближи пропис о образовању и одгоју дјете припадника националних мањина доноси министар образовања и науке (у даљем тексту: министар).

Члан 10.

(Право на образовање)

(1) Држављани Босне и Херцеговине имају право да стичу одгој и образовање у школама на подручју Кантона по одредбама овог закона.

(2) Страни држављани и лица без држављанства, када се може основано закључити да ће таква лица у Босни и Херцеговини боравити дуже од три мјесеца, имају право да стичу основно образовање у школама на подручју Кантона по одредбама овог закона, у складу са конвенцијама и споразумима које је држава Босна и Херцеговина закључила са другим државама или међународним организацијама.

Члан 11.

(Вјерске слободе, толеранција и култура дијалога)

(1) Школа ће унапређивати и штитити вјерске слободе, толеранцију и културу дијалога.

(2) Имајући у виду различитост и слободу вјерских убјеђења у Босни и Херцеговини, ученици ће, у складу с њиховим увјерењем и увјерењем њихових родитеља, похађати часове вјеронауке.

(3) Школа не може предузимати мјере и активности којима би се ограничавала слобода изражавања сопствених и упознавања других и другачијих вјерских увјерења.

(4) Ученици који не желе похађати вјеронауку неће ни на који начин бити доведени у неповољан положај у односу на друге ученике.

(5) У наставним и другим активностима у школи се не могу употребљавати или излагати дидактички и други материјали, нити давати изјаве од стране наставника и другог школског особља, чији садржај би се оправдано могао сматрати увредљивим за језик, културу и религију ученика који припадају било којој националној, односно етничкој групи или религији.

II. ОСНИВАЊЕ, РАД И ПРЕСТАНАК ШКОЛЕ

Члан 12.

(Оснивање школе)

(1) Школу може основати домаће и страно правно и физичко лице у свим облицима својине (у даљем тексту: оснивач) у складу са овим законом.

(2) Школу као јавну установу оснива Скупштина Тузланског кантона (у даљем тексту: Скупштина Кантона), градско или општинско вијеће, односно Скупштина Кантона и градско или општинско вијеће у својству суоснивача.

(3) Изузетно, школу као јавну установу може основати и црква или вјерска заједница самостално или са другим правним, односно физичким лицем, ако Скупштина Кантона оцијени да за њено оснивање постоји јавни интерес. У том случају, уз претходно прибављено стручно мишљење Педагошког завода и сагласност Министарства, оснивач задржава право својим актима регулисати питања наставног плана и програма, одабира уџбеника, пријема запосленика, избора директора и чланова школског одбора.

(4) Међусобна права и обавезе оснивача и школе уређују се уговором.

(5) Школа се оснива у складу са дугорочним програмом развоја и концепцијом основног одгоја и образовања, који доноси Скупштина Кантона.

(6) Школу могу основати два или више оснивача. Ако школу оснивају два или више оснивача, њихова међусобна права, обавезе и одговорности уређују се уговором.

(7) Приватна школа може почети са радом када Министарство да сагласност за примјену одговарајућег наставног плана и програма и када, у складу с важећим прописима, оснивач обезбиједи и друге стандарде и услове који гарантују да ће ученици добити одговарајуће образовање, његу и безбједност, у складу са специфичностима школе која се оснива.

(8) Изузетно, међународне приватне школе могу имати наставне планове и програме који у потпуности не покривају заједничко језгро наставних планова и програма.

(9) Школа се не може оснивати у сврху промовисања расних, националних, вјерских, сполних и других предрасуда, нити своје функције смије вршити на начин противан закону, односно на начин којим се наведене предрасуде промовишу.

Члан 13.

(Елаборат)

(1) Прије доношења акта о оснивању школе као јавне

установе, оснивач усваја елаборат о друштвено - економској оправданости оснивања исте.

(2) Елаборат из става (1) овог члана садржи: податке о друштвеним потребама за оснивање школе, податке о обезбјеђености финансијских средстава потребних за оснивање и рад школе, податке о испуњавању услова за оснивање школе у складу са Педагошким стандардима и нормативима, као и друге релевантне податке који се тичу оснивања школе.

Члан 14.

(Педагошки стандарди и нормативи и финансирање)

(1) Школа на подручју Кантона оснива се и ради у складу са Педагошким стандардима и нормативима.

(2) Педагошке стандарде и нормативе из става (1) овог члана, уз обавезно учешће синдиката, доноси министар на приједлог Педагошког завода, уз сагласност Владе Тузланског кантона (у даљем тексту: Влада Кантона).

(3) Оснивач школе обезбјеђује финансирање:

- а) плата наставника, стручних сарадника и других запосленика,
- б) неопходно образовање и обуку запосленика,
- ц) основно образовање дјецe са посебним образовним потребама,
- д) опремање радионица,
- е) рад експерименталне школе,
- ф) одржавање школских такмичења,
- г) одржавање простора школе, куповину школске опреме и учила.

(4) У складу са планираним средствима, из Буџета Кантона, за школе као јавне установе оснивач:

- а) финансира набавку школских уџбеника и приручника,
- б) суфинансира превоз ученика који имају пребивалиште/боравиште на удаљености већој од два километра од најближе школе.

Члан 15.

(Услови за оснивање школе)

(1) Школа као јавна установа може се основати, ако:

- а) постоји довољан број ученика за формирање девет одјељења за редовну школу, девет одјељења за специјалну школу и шест одјељења за музичку школу,
- б) је обезбјеђен одговарајући стручни наставни кадар у складу са наставним плановима и програмима за школу,
- ц) су обезбјеђене одговарајуће школске просторије, опрема, наставна средства и учила у складу са Педагошким стандардима и нормативима,
- д) су обезбјеђени услови за рад у складу са Педагошким стандардима и нормативима.

(2) Број ученика у одјељењима и групама у оквиру којих се остварује одгој и образовање у школи као јавној установи, утврђује се Педагошким стандардима и нормативима.

(3) Изузетно, школа као јавна установа се може основати и када није обезбјеђен довољан број ученика за формирање броја одјељења утврђених у ставу (1) овог члана, уз претходну сагласност Министарства и у складу са утврђеним критеријима.

(4) Школа која нема статус јавне установе, може се основати ако има довољан број ученика за формирање једног одјељења сваког разреда, у складу са утврђеним критеријима.

(5) Критерије из ставова (3) и (4) овог члана утврђује министар.

Члан 16.

(Комисија за припреме и почетак рада школе)

(1) Оснивач приликом оснивања школе формира комисију,

која ће, у складу са овим законом, извршити припреме за почетак рада и извршити избор првих наставника школе.

(2) Ако је оснивач школе Скупштина Кантона, комисију из става (1) овог члана, у име оснивача именује Министарство.

(3) Ако је оснивач школе друго правно или физичко лице, комисију из става (1) овог члана именује оснивач.

Члан 17.

(Упис у судски регистар и Регистар основних школа)

(1) Школа се уписује у судски регистар.

(2) Поред уписа у судски регистар, школа се уписује у Регистар основних школа (у даљем тексту: Регистар), који води Министарство.

(3) У Регистар се може уписати само школа која испуњава услове из члана 15. овог закона.

Члан 18.

(Провјера услова за почетак и рад школе)

(1) Провјеру услова за упис школе у Регистар врши Министарство, на захтјев школе.

(2) Школа може почети са радом након уписа у Регистар.

(3) Новооснована школа почиње са радом са почетком школске године.

(4) Школа уписана у Регистар, може издавати свједоцбе и друге јавне исправе о завршеном образовању, односно завршетку појединих разреда и других облика образовања.

Члан 19.

(Брисање школе из Регистра)

(1) Школа се брише из Регистра када престане да испуњава услове прописане овим законом.

(2) Ближи пропис о поступку утврђивања услова за упис у Регистар, трошковима поступка, садржају и начину вођења Регистра и брисању из Регистра, доноси министар.

Члан 20.

(Статусне промјене школе)

(1) Школа има статус правног лица.

(2) Школа може вршити статусне промјене.

(3) Одлуку о статусним промјенама школе доноси оснивач.

Члан 21.

(Школска подручја)

(1) Министарство, на приједлог градског или општинског вијећа, утврђује школско подручје са којег је редовна школа обавезна да прими школске обвезнике.

(2) Акт о утврђивању школског подручја објављује се у „Службеним новинама Тузланског кантона“.

(3) Сви ученици у доби обавезног похађања наставе уписују се у школу на школском подручју на којем имају мјесто пребивалишта/боравишта, односно школу која је најближа њиховом мјесту становања.

(4) У изузетним случајевима, Министарство може на захтјев родитеља дијете изузети од обавезе похађања школе из става (3) овог члана, ако је то потребно да би се заштитила права дјетета и ако се нађе да је то у најбољем интересу дјетета.

(5) Школа може на свом школском подручју организовати подручне школе са једним или више одјељења, у складу са Педагошким стандардима и нормативима.

(6) Школа која нема статус јавне установе уписује школске обвезнике на основу уговора с родитељима школских обвезника независно о школском подручју, о чему је обавезна извјестити школу са чијег су школског подручја уписани ученици.

Члан 22.**(Промјена пребивалишта/боравишта ученика)**

(1) Када ученик прелази у другу школу због промјене пребивалишта/боравишта, школа на чијем подручју ученик има ново пребивалиште/боравиште га је дужна уписати на основу писаног акта - преводнице и доказа о мјесту пребивалишта/боравишта.

(2) Ученик који се образовао у другом кантону, Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, односно другом ентитету, уписује се и наставља образовање под истим условима као и ученик у Кантону.

(3) У спорним случајевима, о начину уписа и настављања образовања, одлучује Министарство.

(4) Ученик који се образовао у иностранству условно се уписује, док се у Министарству не изврши еквиваленција докумената о његовом образовању.

(5) У поступку еквиваленције, ученику се не може утврдити обавеза полагања допунских испита.

Члан 23.**(Јавност рада школе, печат и натписна табла)**

(1) Рад школе је јаван.

(2) Школа има печат у складу са правилима школе, који се користи за потврђивање аутентичности аката које издаје школа.

(3) Школа чији је оснивач Скупштина Кантона, има печат са грбом Кантона.

(4) Облик, величина и садржај печата утврђују се оснивачким актом и правилима школе.

(5) Школа је обавезна на видном мјесту при улазу у школски објекат истакнути натписну таблу која садржи назив и сједиште школе, исписану на оба писма језицима конститутивних народа, а натписна табла школе чији је оснивач Скупштина Кантона, осим назива и сједишта, садржи и грб Кантона.

(6) Натписна табла школе чији је оснивач град, општина или друго правно или физичко лице, осим назива и сједишта садржи и знак оснивача.

(7) Школе могу сарађивати и међусобно удруживати одређене послове, с тим да свака школа задржава својство правног лица.

Члан 24.**(Забрањени симболи у школи)**

У просторима школе неприхватљиви школски симболи су:

а) симболи других држава (заставе, грбови страних држава и сл.),

б) било какви симболи, фотографије или објекти који се односе на политичке странке, покрете, лидере, вјерска и расна обиљежја,

ц) симболи, фотографије или објекти који се односе на било који рат, осим учила у кабинетима који су нужни за изучавање програмских садржаја,

д) ратне спомен табле и споменици који садрже детаље, интерпретације, квалификације или величају рат, као и у другим случајевима предвиђеним критеријима за школске називе и симболе, које доноси министар.

Члан 25.**(Престанак са радом школе)**

(1) Школа престаје са радом ако не испуњава услове утврђене овим законом и Педагошким стандардима и нормативима, и задатке ради којих је основана или ако не постоји потреба за њеним даљим радом.

(2) Акт о престанку рада школе доноси оснивач.

(3) Када Министарство утврди да школа не испуњава услове који су прописани овим законом, одредиће рок у коме ће оснивач отклонити утврђене недостатке.

(4) Уколико недостаци не буду отклоњени у одређеном року, Министарство ће предложити оснивачу доношење акта о престанку рада школе.

(5) Ако оснивач школе која нема статус јавне установе, не донесе акт о престанку рада школе у року од три мјесеца од дана подношења приједлога из става (4) овог члана, Министарство доноси рјешење о престанку рада школе.

(6) Уколико се Скупштина Кантона, градско и општинско вијеће као оснивачи или суоснивачи, у року од три мјесеца не изјасне о приједлогу из става (4) овог члана, Министарство ће донијети рјешење о прекиду рада школе, које ће важити до коначне одлуке Скупштине Кантона, односно градског или општинског вијећа.

(7) Актом о престанку односно прекиду рада школе, одредиће се рок престанка рада, који не може бити краћи од рока завршетка текуће школске године.

(8) У случају престанка односно прекида рада школе, оснивач је дужан да затеченим ученицима омогући наставак и завршавање започетог образовања и одгоја.

(9) Доношењем акта о престанку рада школе, покреће се поступак брисања школе из Регистра.

(10) Акт о престанку рада школе објављује се у „Службеним новинама Тузланског кантона“.

(11) Школа престаје са радом и у другим случајевима утврђеним Законом о установама и актом о оснивању.

III. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ РОДИТЕЉА**Члан 26.****(Права и обавезе родитеља)**

(1) Родитељи имају право и обавезу старати се о образовању своје дјеце.

(2) Родитељи имају право одабрати да своју дјецу образују у јавној или приватној школи.

(3) Приватне школе, у погледу услова и процедура, обезбеђују једнаке могућности за упис свим ученицима.

(4) У остваривању својих права, родитељи не могу ограничити права своје дјеце да имају приступ и уживају корист од образовања примјереног њиховом узрасту и способностима.

(5) Своје право на избор школе, родитељи не могу остваривати на начин којим се промовишу предрасуде на расној, сполној, националној, језичкој, вјерској и свакој другој основи, као и на начин противан овом закону.

Члан 27.**(Обавеза уписа и похађања школе)**

(1) Родитељи су обавезни уписати своје дијете у школу и обезбиједити да дијете редовно похађа школу током периода трајања обавезног образовања.

(2) У случају немара и неодговорног односа према обавези из става (1) овог члана, родитељи подлијежу санкцијама у складу са законом.

(3) У случају неоправданог одсуства ученика са наставе у трајању од пет наставних дана узастопно, школа је по истеку тог периода, првог наредног дана, дужна обавијестити надлежну инспекцију за образовање, као и Центар за социјални рад на подручју мјеста пребивалишта или боравишта ученика.

(4) Право и обавеза родитеља је редовно информисање, консултовање и праћење образовног напретка своје дјеце.

(5) Родитељи имају право и обавезу, у интересу своје дјеце

и путем својих представника у школским органима и тијелима или путем својих асоцијација, учествовати у одлучивању о питањима од значаја за рад школе и функционисање образовног система уопште.

IV. УЛОГА И ОБАВЕЗЕ ШКОЛЕ

Члан 28.

(Улога и обавезе школе)

Школа своју улогу и обавезе остварује у окружењу које развија мотивацију за стицање знања које поштује и подржава индивидуалност сваког ученика, као и његов културни и национални идентитет, језик и вјероисповијест, које је безбједно и у којем не постоји било какав облик застрашивања, злостављања, физичког кажњавања, вријеђања, понижавања, деградирања или штете по здравље, укључујући и потребу изазвану пушењем или употребом других опојних и законом забрањених средстава.

Члан 29.

(Забрана дискриминације дјецe)

(1) Школа је дужна да поштује Конвенцију о правима дјетета и не смије вршити дискриминацију у приступу дјецe образовању или њиховом учешћу у образовном процесу на основу расе, боје, пола, језика, религије, политичког или другог мишљења, националног или социјалног поријекла, на основу тога што су дјецa са посебним потребама, или на било којој другој основи.

(2) Оснивач школе, заједно са школом, обезбјеђује функционални смјештај и пратећу инфраструктуру за несметан приступ и учешће у образовном процесу дјецe с посебним образовним потребама, младима и одраслима.

Члан 30.

(Промовисање једнаких могућности)

Школа промовише једнаке могућности за све своје ученике, наставнике и остале запосленике, уважавајући и промовишући истовремено и право на различитости међу њима. У том циљу, школа, промовише и подржава развој грађанских иницијатива код ученика и уз сагласност Министарства, утврђује и проводи властите програме који подржавају и његују различите културе, језике и вјероисповијести својих ученика и запосленика.

Члан 31.

(Партнерство школе, родитеља и локалне заједнице)

(1) Школа промовише и развија стално и динамично партнерство школе, родитеља и средине у којој живе, у свим питањима од значаја и интереса за остваривање функције школе и потреба ученика.

(2) Школа, родитељи, ученици и локална заједница нарочито, промовишу и проводе програме заједничког и организованог дјеловања и сарадње у борби против злостављања и злоупотребе дјецe и младих, борби против дроге, алкохолизма и других токсикоманија, пушења и малолетничке деликвенције, те свих других појава које угрожавају здравље и живот ученика.

V. АУТОНОМИЈА ШКОЛЕ

Члан 32.

(Аутономија школе)

(1) У школи је забрањено организовање и дјеловање политичких странака и њихових подмладака.

(2) У просторије школе је забрањен приступ и боравак наоружаних лица, без претходног одобрења директора школе.

(3) Школа има одговарајући степен аутономије, у складу са важећим прописима, а нарочито у погледу запошљавања наставног, стручног и другог кадра, те слободе рада наставника и стручних сарадника.

(4) Школа поштује слободу и креативност наставника да изводе наставу на начин који обезбјеђује ефикасност у остваривању планираних одгојно-образовних исхода и примјена нових метода рада у наставном процесу.

(5) Школа кроз самоевалуацију и екстерну евалуацију пружа доказе о ефикасности рада наставника и школе.

VI. ОДГОЈНО-ОБРАЗОВНИ РАД ШКОЛЕ

Члан 33.

(Наставни план и програм)

(1) Одгојно-образовни рад остварује се на основу наставног плана и програма за основне школе (у даљем тексту: наставни план и програм).

(2) Наставним планом и програмом утврђују се циљеви и задаци, садржај, облици и поступци одгојно-образовног рада, као и извођење разредне, односно предметне наставе у појединим разредима, или други облици наставе и обезбјеђује национална равноправност кроз посебне програме за националну групу предмета у школама свих облика својине.

(3) Школа као јавна установа организује одгојно-образовни рад по наставном плану и програму који доноси Министарство, у складу са заједничким језгром наставних планова и програма у Босни и Херцеговини, на приједлог Педагошког завода, и уз претходно проведenu јавну расправу, ако овим законом није другачије одређено.

(4) Заједничко језгро наставних планова и програма:

а) обезбјеђује да се у одгојно-образовном процесу развија однос и осјећај припадности Босни и Херцеговини,

б) гарантује и обезбјеђује квалитетно образовање и достизање задовољавајућег стандарда знања, вјештина и способности за сву дјецу,

ц) обезбјеђује досљедност квалитета стандарда образовања у свим школама,

д) обезбјеђује примјену наставних планова и програма који одговарају образовним потребама дјецe на коју се односе, те њиховом узрасту и посебним интересима са акцентом на промоцију здравог начина живота као највећег интереса ученика, родитеља, наставног особља и друштва,

е) обезбјеђује слободу кретања и једнак приступ образовању,

ф) гарантује економичност и ефикасност у финансирању и раду школе.

(5) Изузетно, наставни план и програм за предмет вјеронаука доноси Министарство, на приједлог вјерске заједнице.

(6) Саставни дио наставног плана и програма чине и специфични садржаји, чији обим не може бити већи од 30% у односу на заједничко језгро наставних планова и програма.

(7) Специфичне садржаје утврђује наставничко вијеће на приједлог школског одбора, оснивача, вијећа родитеља или удружења грађана, након прибављеног мишљења Педагошког завода и уз сагласност Министарства.

(8) Број, врста и трајање изборне и факултативне наставе одређује се годишњим програмом рада школе у складу са наставним планом и програмом и ресурсима којима школа располаже.

Члан 34.**(Посебни наставни планови и програми)**

(1) У редовној школи реализује се наставни план и програм редовне школе, посебни додатни програм за надарене ученике, прилагођени програми за дјecu са посебним образовним потребама, наставни план и програм за основно музичко образовање односно основно балетско образовање, наставни план и програм за одрасле, програми изборне и факултативне, допунске, додатне наставе и ваннаставних активности те наставни планови и програми разних врста курсева.

(2) Предмете у оквиру факултативне наставе бирају ученици и родитељи ученика на почетку школске године са листе коју доноси Министарство и кад се да изјашњење о одабраним предметима, изборна и факултативна настава за датог ученика постаје обавезна.

(3) У специјалној основној школи реализује се наставни план и програм за ученике са сензорним оштећењима, сметњама у психичком и физичком развоју, сметњама у комуникацији и другим сметњама.

(4) У основној музичкој школи реализује се наставни план и програм за основно музичко образовање, основно балетско образовање и посебни додатни програм за надарене ученике.

Члан 35.**(Паралелно образовање)**

(1) Основно музичко и основно балетско образовање трају шест година.

(2) Право на упис у први разред паралелне школе из става (1) овог члана, ученик стиче након завршеног трећег разреда редовне школе.

Члан 36.**(Број ученика у одјељењима, комбинована одјељења)**

(1) Број ученика у одјељењу редовне, специјалне и паралелне школе утврђује се Педагошким стандардима и нормативима.

(2) У редовним школама које немају статус јавне установе, број ученика може бити и мањи, што утврђује школски одбор те школе, уз сагласност оснивача.

(3) Редовна школа може организовати рад комбинованих одјељења од I до IV разреда за истовремено извођење наставе са више разреда.

(4) Изузетно, за ученике од V до IX разреда школа може организовати наставу у комбинованим одјељењима, ако у школи нема довољан број ученика за организовање одјељења једног разреда.

(5) Школа може организовати продужени или цијелодневни боравак ученика разредне наставе, у складу са Педагошким стандардима и нормативима, по програму који доноси Педагошки завод.

(6) У оквиру продуженог или цијелодневног боравка ученицима се обезбјеђује учење, израда домаћих задатака, различите спортске и културно-умјетничке активности и извршавање других одгојно-образовних активности.

(7) Ближи пропис о начину организације и реализације продуженог или цијелодневног боравка ученика, доноси министар уз сагласност Владе Кантона.

Члан 37.**(Трајање наставе у току школске године)**

(1) Школска година траје од 1. септембра текуће до 31. августа наредне године.

(2) Настава у редовној и специјалној школи изводи се по полугодиштима и траје 185 радних дана, с тим да се наставни програмски садржаји планирају и реализују у оквиру 175 наставних дана.

(3) Настава из става (2) овог члана, у завршном разреду школе, траје 170 радних дана, с тим да се наставни програмски садржаји планирају и реализују у оквиру 160 наставних дана.

(4) Разлика у броју радних и наставних дана користи се за реализацију посебних програмских садржаја, обиљежавање државних и вјерских празника, културних, спортских и других активности школе, утврђених годишњим програмом рада.

(5) За школе чији је оснивач Скупштина Кантона, школски календар за сваку школску годину доноси министар.

(6) За школе чији је оснивач друго правно или физичко лице, школски календар за сваку школску годину доноси школа, уз сагласност Министарства.

(7) Школски календар из става (5) овог члана се објављује у „Службеним новинама Тузланског кантона“.

Члан 38.**(Почетак и организација наставе)**

(1) Настава у првом полугодишту почиње првог радног дана у септембру а завршава последњег радног дана у децембру.

(2) Зимски одмор, у складу са школским календаром, за ученике редовне, паралелне и специјалне школе траје четири седмице, а љетни одмор траје од завршетка наставе у другом полугодишту до почетка наставе наредне школске године.

(3) Изузетно, министар може из оправданих разлога, за све или за поједину школу, донијети другачију одлуку о организацији наставе и одмору ученика (вјерски празници, временске прилике, епидемије и друго).

(4) Школа, у правилу, организује наставу у петодневној радној седмици.

(5) Изузетно од става (4) овог члана, школа може, у оквиру једне суботе у току мјесеца, организовати додатну наставу, допунску наставу, рад секција и рад ученичких организација, као и надокнаду наставе у складу са одлуком Министарства.

Члан 39.**(Трајање часа и оптерећење ученика)**

(1) Наставни час у редовној и паралелној школи траје 45 минута, а у специјалној школи 40 минута.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, наставни час се одлуком наставничког вијећа школе може скратити максимално 15 минута, у следећим случајевима:

а) уколико није обезбјеђено оптимално загријавање просторија школе у којима се реализује или које служе у сврху реализације наставног процеса,

б) услед прекида у напајању школе електричном енергијом,

ц) на препоруку јавних безбједносних агенција,

д) због организовања школских приредби поводом обиљежавања државних празника,

е) због организовања школских такмичења.

(3) Школа број наставних часова у току радне седмице утврђује у склопу заједничких језгри наставних планова и програма, с тим да у току дана ученици од I до III разреда не могу имати више од четири наставна часа, ученици од IV до VI разреда више од пет, а ученици од VII до IX разреда више од шест наставних часова редовне наставе.

(4) Ученици од I до III разреда могу имати седмично оптерећење до 20 часова, ученици од IV до VI разреда до 25 часова, а ученици од VII до IX разреда могу имати седмично оптерећење до 30 часова редовне наставе.

(5) Изузетно, школа може оптеретити ученике наставом и осталим видовима непосредног одгојно-образовног рада и већим бројем часова од броја утврђеног у ставу (3) овог члана, у случају надокнаде часова интензивном наставом, а на основу посебне одлуке Министарства.

Члан 40.

(Годишњи фонд наставних часова)

(1) Школа је дужна да у току школске године оствари наставни план и програм, односно годишњи фонд наставних часова.

(2) Ако се утврди да школа није остварила у оквиру предвиђеног броја наставних дана годишњи фонд наставних часова, мора продужити наставу док се не оствари годишњи фонд наставних часова.

Члан 41.

(Прекид рада у току школске године)

(1) Министарство може донијети одлуку о прекиду одгојно-образовног рада школе због временских прилика, епидемије или других оправданих разлога.

(2) Министарство може одобрити, зависно од временских прилика и других услова, ранији почетак или продужетак љетног и зимског одмора, с тим да у току школске године буде остварен годишњи фонд наставних часова и реализовани садржаји предвиђени наставним планом и програмом.

Члан 42.

(Годишњи програм рада школе)

(1) Рад школе у току школске године утврђује се годишњим програмом рада који садржи облике и распоред одгојно-образовног рада, обим и садржај рада, обавезе наставника и стручних сарадника, стручно усмјеравање ученика, слободне активности ученика као и друге активности.

(2) Методологију израде годишњег програма рада за сваку врсту школе утврђује Педагошки завод.

(3) Годишњи програм рада школе који утврди наставничко вијеће, а донесе школски одбор, школа је обавезна доставити Министарству и Педагошком заводу најкасније до 1. октобра за текућу школску годину.

(4) Извјештај о раду школе за претходну школску годину чији је оснивач Скупштина Кантона, школа је дужна доставити Педагошком заводу најкасније до 10. септембра.

(5) Извјештај о успјеху ученика у учењу и владању, школа чији је оснивач Скупштина Кантона, је дужна доставити Педагошком заводу најкасније десет дана након усвајања успјеха од стране наставничког вијећа по окончању првог полугодишта, односно најкасније десет дана након усвајања успјеха од стране наставничког вијећа по окончању поправних испита у мјесецу августу.

(6) Школа је одговорна за благовремено достављање аката из ставова (3), (4) и (5) овог члана и вјеродостојност података.

Члан 43.

(Слободне активности ученика)

(1) У школи се организују слободне активности ученика ради развијања и продубљивања њихових стваралачких способности и стицања позитивних навика и вјештина.

(2) Задаци и програмски садржаји слободних активности утврђују се одгојно-образовним програмом и годишњим програмом, у складу са Педагошким стандардима и нормативима.

(3) Слободне активности ученика остварују се преко друштва, секција, клубова, дружина, група, ученичких задруга и других облика на принципу добровољности ученика.

(4) Школа може организовати манифестацију која није утврђена годишњим програмом, уз претходну сагласност Министарства.

(5) Школе су дужне предузети све мјере у циљу спречавања дискриминације по основу спола, а ради обезбјеђења једнаких могућности за приступ слободним активностима.

Члан 44.

(Такмичења ученика)

(1) С циљем развијања потенцијала, ширења и популаризације знања и способности ученика организују се такмичења ученика.

(2) Такмичења ученика из појединих наставних предмета организују Педагошки завод, струковна удружења и стручни активи за поједине наставне предмете, односно вјерске организације за такмичења из области религијског образовања.

(3) Ближи пропис о организацији такмичења ученика доноси министар.

Члан 45.

(Излет, стручна посјета, екскурзија и логоровање)

Излети, стручне посјете, екскурзије, логоровања, друштвено-корисни рад, школа у природи и други облици одгојно-образовног рада предвиђени годишњим програмом, организују се и изводе у оквиру радних дана, у складу са начелима које доноси министар на приједлог Педагошког завода.

Члан 46.

(Експерименталне школе)

(1) Ради увођења нових облика и садржаја рада, на приједлог Педагошког завода, Министарство може једну, или више школа, прогласити експерименталном или основати експерименталну школу.

(2) За експерименталну школу може се одобрити одступање од одредби овог закона о примјени наставне норме, дневног и седмичног оптерећења ученика часовима, начин вредновања и оцјењивања знања ученика, образовања одјељења и примјене наставног плана и програма.

(3) Оснивање и рад експерименталне школе и проглашавање постојећих школа експерименталним, уређује се ближим прописом који доноси министар.

Члан 47.

(Педагошка и методичка пракса студената)

(1) На приједлог наставничких факултета, министар одређује школе за извођење педагошке и методичке праксе студената.

(2) Наставнички факултети са школом у којој се реализује педагошка и методичка пракса закључују уговор, којим се регулишу међусобна права и обавезе.

(3) Обављање педагошке и методичке праксе из става (1) овог члана, уређује се посебним прописом који доноси министар.

Члан 48.

(Уџбеници и наставна средства)

(1) Школа у наставном процесу користи школске уџбенике и наставна средства које одобрава Министарство.

(2) Школски уџбеник је основно наставно средство које обухвата садржаје из наставног плана и програма и који је урађен у складу са концепцијом уџбеника.

(3) У школама чији је оснивач Скупштина Кантона користи се уџбеник/радни уџбеник, у складу са одлуком Министарства, која се доноси најкасније 60 дана прије почетка

школске године

(4) У школи се поред уџбеника користи збирка задатака, приручник, радна свеска и друга литература која замјењује уџбеник, а која је израђена у складу са концепцијом школског уџбеника.

(5) Нови наставни план и програм не може се примијенити ако нису обезбијеђени одговарајући уџбеници и друга наставна средства која замјењују уџбенике.

(6) Школа у свом саставу има библиотеку или има приступ јавној библиотеци, а основна музичка или основна балетна школа у свом саставу има нототеку.

VII. УЧЕНИЦИ

Члан 49.

(Упис и процјена способности дјецe)

(1) Упис ученика у редовну школу обавља се на основу списка школских обвезника, доказа о мјесту пребивалишта/боравишта и извода из матичне књиге рођених за ученика, те извода из матичне књиге рођених за родитеља, односно старатеља.

(2) Спискове школских обвезника школама, по службеној дужности, доставља надлежни орган града или општине, према школском подручју до 15. фебруара текуће године.

(3) Упис у редовну школу врши се током мјесеца марта, упис ученика у специјалну школу врши се у периоду од маја до септембра текуће године, упис у основну музичку школу и основну балетску школу врши се у мјесецу мају, а упис одраслих полазника у редовну школу врши се најкасније десет дана прије почетка наставе за одрасле.

(4) Редовна школа дужна је оснивачу и Педагошком заводу поднијети извјештај о упису до 15. маја текуће године.

(5) Процјену способности дјецe при упису у редовну школу обавља комисија састављена од педагога или педагога - психолога и наставника разредне наставе.

(6) Процјену способности дјецe при упису у специјалну школу обавља комисија састављена од педагога или педагога-психолога, социјалног радника и лица са завршеним едукацијско-рехабилитацијским факултетом одговарајућег смјера.

(7) Комисија из ставова (5) и (6) овог члана врши процјену способности дјецe уз прегходно прибављено лeкарско увјерење издато од овлашћене здравствене установе.

(8) Комисије из ставова (5) и (6) овог члана именује наставничко вијеће школе, на приједлог директора школе.

(9) Број ученика са посебним образовним потребама у одјељењу редовне школе утврђује се Педагошким стандардима и нормативима.

(10) Упис ученика у основну музичку и основну балетску школу врши се на основу плана уписа које доноси Министарство.

(11) Процјену способности дјецe при упису у основну музичку и основну балетску школу обавља стручна комисија формирана од стране наставничког вијећа музичке, односно балетске школе.

Члан 50.

(Категоризација ученика)

(1) Ученици са лакшим сметњама и потешкоћама у развоју уписују се у редовну школу на основу налаза и мишљења комисије из члана 49. став (5) овог закона и рјешења о категоризацији дјетета.

(2) Ученици са тежим сметњама и потешкоћама у развоју уписују се у специјалну школу на основу налаза и мишљења

комисије из члана 49. став (6) овог закона и рјешења о категоризацији дјетета.

(3) Рјешење о категоризацији дјетета из ставова (1) и (2) овог члана доноси комисија о процјени способности и одређивању подршке дјеци и младима са посебним потребама, ако посебним прописом није другачије одређено.

(4) Комисију из става (3) овог члана именује Министарство за рад, социјалну политику и повратак Тузланског кантона.

(5) Педагошким стандардима и нормативима утврђују се лакше и теже сметње и потешкоће у развоју дјетета.

Члан 51.

(Образовање дјецe са посебним образовним потребама)

(1) Образовање дјецe са посебним образовним потребама је од приоритетног јавног интереса и саставни је дио јединственог образовног система.

(2) Образовање дјецe са посебним образовним потребама, организује се и проводи у складу с овим законом.

(3) Основни циљ образовања дјецe са посебним образовним потребама је да се, свим ученицима, дају исте могућности учешћа и уживања користи од образовања и учешћа у друштву, на начин који се заснива на принципу најбољег интереса дјетета.

(4) Образовање дјецe са посебним образовним потребама одвија се у редовним школама, на основу принципа интегрисаног образовања, што значи да сви ученици, укључујући и ученике са посебним образовним потребама, имају право да буду у редовном разреду, а да је што је могуће више образовање дјецe из става (1) овог члана интегрални дио образовних активности у разреду.

(5) Образовање дјецe са посебним образовним потребама у редовној школи може се реализовати у мањим групама у школи или кроз појединачни рад са наставником-специјалистом (дефектологом одговарајућег усмјерења), на приједлог комисије из члана 49. став (5) овог закона и уз сагласност Министарства.

(6) Специјална школа може бити организована и у саставу одгојно-образовног завода и центра у чијој се дјелатности, поред основног одгоја и образовања, реализују и програми других нивоа образовања, дијагностички поступци, разврставање и рана рехабилитација дјецe са сметњама у развоју. За ученике који основни одгој и образовање стичу у специјалној школи, може бити организован и цјелодневни боравак, у складу са програмом који доноси Педагошки завод.

(7) У први разред специјалне школе може се уписати школски обвезник до навршених девет година живота, на основу мишљења комисије из члана 49. став (6) овог закона.

(8) Уз обучавање ученика и унапређивање њихових способности, да би се што прије вратили у школу којој њихово подручје становања гравитира, специјалне школе одговорне су и за обучавање наставника за рад са дјецом са посебним потребама, и обучавање и информисање родитеља ученика са посебним потребама, у циљу повратка и задржавања ученика у редовној школи, којој гравитира њихово подручје становања.

Члан 52.

(Промјене у току школовања)

(1) Када у току школовања у развоју ученика наступе промјене које захтијевају прелаз из специјалне у редовну или из редовне у специјалну школу, школа ће без одлагања упутити ученика комисији из члана 50. став (3) овог закона.

(2) На основу налаза и мишљења комисије, ученик се уписује у одговарајућу школу, о чему се обавјештава Министарство.

Члан 53.**(Права ученика са посебним образовним потребама)**

(1) Ученици са посебним образовним потребама имају право на трајање школовања како је прописано чланом 6. овог закона.

(2) Школа је одговорна за омогућавање стицања основног образовања ученика са посебним образовним потребама.

(3) Опис посебних образовних потреба, циљ и општи план задовољења образовних потреба, утврђује школа у сарадњи са родитељима ученика, а на основу налаза комисије из члана 50. став (3) овог закона.

(4) Ученици са посебним образовним потребама, у складу са ставом (3) овог члана, имају право на индивидуални наставни план и програм, којим се утврђују активности и циљеви образовних потреба ученика.

(5) Школа може, уз претходну сагласност Министарства, ангажовати наставнике и стручне сараднике ради реализације посебних програма основног образовања ученика са посебним образовним потребама.

(6) Ближи пропис о одгоју и образовању дјецe са посебним образовним потребама доноси министар.

(7) Родитељи сваког полугодишта добијају писмени извјештај, којим се описују постигнути резултати ученика у односу на циљеве из плана задовољења образовних потреба.

Члан 54.**(Право на посебна буџетска средства)**

Установе које образују дјецу са посебним образовним потребама имају право на посебна буџетска средства да би се покрили трошкови посебног програма или да би се школско окружење прилагодило физичким потребама ученика.

Члан 55.**(Сарадња редовне и специјалне школе)**

У реализацији посебних програма из члана 51. овог закона, редовна школа може остварити сарадњу са специјалном школом ради едукације наставника путем семинара, обуке на радном мјесту у краћим или дужим периодима, појединачним инструкцијама и другим активностима које за циљ имају да помогну редовним школама у образовању ученика са посебним образовним потребама.

Члан 56.**(Праћење, вредновање и оцјењивање резултата рада ученика)**

(1) Школа је одговорна да се праћење, вредновање и оцјењивање ученика врше континуирано, у току цијеле школске године.

(2) Оцјењивање је јавно. Приликом оцјењивања уз оцјену се уписује и датум.

(3) Оцјене су бројчане и/или описне.

(4) Бројчане оцјене из предмета су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и довољан (1).

(5) Оцјењивање резултата рада ученика са посебним образовним потребама, уколико ће то боље изразити резултате у односу на циљеве из плана, поред бројчаног може бити и описно.

(6) Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ прописује стандарде успјеха ученика и оцјењивање постигнутих резултата.

(7) Ближе прописе о напредовању, вредновању и оцјењивању ученика доноси министар.

Члан 57.**(Општи успјех ученика)**

(1) Општи успјех ученика и резултати постигнућа

ученика из наставних предмета утврђују се на крају сваког полугодишта.

(2) Општи успјех ученика утврђује се на основу закључених оцјена из наставних предмета.

(3) Општи успјех ученика I разреда деветогодишње школе утврђује се на основу општег запажања о постигнућима ученика на крају првог полугодишта, односно на крају школске године, у складу са прописом из члана 56. став (7) овог закона.

(4) Оцјену у разредној настави утврђује наставник разредне наставе.

(5) Закључне оцјене у предметној настави утврђује разредно вијеће, на приједлог предметног наставника.

(6) Оцјена из факултативне наставе не улази у општи успјех ученика.

(7) Наставничко вијеће средином оба полугодишта анализира реализацију наставног плана и програма, с освртом на успјехе ученика и континуитет у оцјењивању.

(8) Закључне оцјене на крају другог полугодишта у паралелној школи утврђује наставничко вијеће, на приједлог стручне комисије коју именује директор школе, на приједлог наставничког вијећа школе.

(9) Наставничко вијеће, по окончању првог полугодишта и на крају школске године, анализира рад и резултате рада ученика, одјељења, разредних вијећа, наставника и школе у цјелини.

(10) На крају IX разреда утврђује се обавеза полагања екстерне матуре у складу са правилником који доноси министар на приједлог Педагошког завода.

(11) Изузетно, уколико је за вријеме проглашеног стања природне или друге несреће или за вријеме проглашеног ванредног стања, током наставне године дошло до прекида редовног рада и функционисања школе, министар може донијети одлуку о одгађању, неодржавању или другачијој организацији екстерне матуре.

(12) Уколико министар донесе одлуку о одгађању, неодржавању или другачијој организацији екстерне матуре у свим школама са подручја Кантона из разлога прописаних ставом (11) овог члана, том одлуком, у погледу екстерне матуре, уређује се и начин заштите интереса ученика приликом наставка средњошколског образовања и уписа у први разред средње школе.

Члан 58.**(Начин утврђивања општег успјеха ученика)**

(1) Општи успјех ученика утврђује се на основу просјека пролазних оцјена из свих предмета, из којих су оцјене бројчане.

(2) Ученик је са успјехом завршио разред:

а) одличан (5) ако је постигао просјечну оцјену најмање 4,50

б) врло добар (4) ако је постигао просјечну оцјену најмање 3,50

ц) добар (3) ако је постигао просјечну оцјену најмање 2,50

д) довољан (2) ако је постигао просјечну оцјену најмање 2,00 а нема довољних оцјена.

(3) Ученику који има једну или више довољних оцјена утврђује се општи успјех довољан.

(4) Општи успјех ученика утврђује се аритметичком средином свих наставних предмета израчунатом на двије децимале.

Члан 59.**(Проглашење ученика генерације)**

(1) На основу општег успјеха утврђује се редослијед успјеха ученика у одјељењу, разреду и школи.

(2) Ученик, који заврши основну школу и има најбољи

општи успјех, примјерно владање и запажене резултате у слободним активностима, такмичењима, смотрема и другим ваннаставним активностима, проглашава се учеником генерације школе.

(3) Ближи пропис за проглашење ученика генерације из става (2) овог члана, доноси министар.

Члан 60.

(Изостанак с наставе због болести или других оправданих разлога)

(1) Када ученик дуже вријеме не похађа наставу због болести или из других оправданих разлога, може полагањем испита или другим обликом наставног рада надокнадити изгубљено вријеме и стећи основно образовање у редовном року.

(2) Разредни испити за ученике се организују ако је ученик изостао више од једне половине планираних часова у другом полугодишту.

(3) Наставничко вијеће, у сваком конкретном случају, цијени оправданост разлога непохађања наставе и доноси одлуку о полагању испита.

Члан 61.

(Надокнађивање заостатака у учењу)

(1) Уколико ученик не успијева задовољити минималне стандарде, школа је дужна сачинити индивидуални програм надокнађивања заостатка у учењу како би ученик остварио дефинисани минимум.

(2) Ученик од I до III разреда школе не понавља разред.

(3) Ученик од IV до V разреда који на крају школске године има једну недовољну оцјену, може наставити образовање у наредном разреду, уз сагласност разредног вијећа и родитеља.

(4) Уколико ученик из става (3) овог члана са успјехом заврши наредни разред, сматра се да је савладао и градиво претходног разреда, а у противном, ученик понавља посљедњи похађани разред.

(5) Ученик IV и V разреда који на крају године има двије недовољне оцјене и ученик од VI до IX разреда који на крају школске године има једну или двије недовољне оцјене упућује се на поправни испит.

(6) Ученик од IV до IX разреда који на крају другог полугодишта има три и више недовољних оцјена упућује се да понови разред.

(7) Ученик може задржати статус редовног ученика до навршене 18. године живота.

(8) У случају непримјерног односа према учењу, наставницима, другим ученицима, те школској имовини, ученик може, по одлуци наставничког вијећа, изгубити статус редовног ученика школе када наврши 15 година живота.

Члан 62.

(Поправни, допунски и разредни испити)

(1) Полагање поправних, допунских и разредних испита у школи врши се пред комисијом коју образује наставничко вијеће.

(2) У случају неправилно проведених испита наставничко вијеће може испит поништити.

(3) Ближе прописе о организовању, начину полагања поправних, допунских и разредних испита доноси министар.

Члан 63.

(Приговор родитеља на утврђену оцјену или општи успјех)

(1) Родитељ ученика има право приговора на утврђену оцјену или општи успјех на крају другог полугодишта, односно на крају школске године.

(2) Приговор се подноси наставничком вијећу у року од три дана од дана саопштавања успјеха ученика, ученику или родитељу ученика.

(3) Наставничко вијеће у року од три дана одлучује о приговору из става (2) овог члана.

(4) Када наставничко вијеће усвоји приговор, образоваће комисију која ће провјерити знање ученика у року од два дана.

(5) Оцјена комисије из става (4) овог члана је коначна.

(6) Приговором се може захтијевати изузеће предметног наставника из комисије за провјеру знања.

Члан 64.

(Ученици са изузетним способностима)

(1) Ученик који показује изузетне способности и има одличан успјех, може у току једне школске године завршити два разреда, под условом и на начин утврђен Правилником о бржем напредовању ученика и завршавању два разреда у истој школској години, који доноси министар уз претходно прибављено мишљење Педагошког завода.

(2) Школа ће, у складу са правилима школе, ученицима који су проглашени перспективним и врхунским спортистима и надареним ученицима с врхунским резултатима на кантоналном, федералном, државном или међународном такмичењу одобрити одсуствовање с наставе ради припремања и учешћа на такмичењима.

(3) Ученицима из става (2) овог члана школа ће омогућити да путем инструктивно-консултативне наставе и полагањем испита у току школске године заврше одговарајући разред.

Члан 65.

(Владање ученика)

(1) У школи се оцјењује владање ученика.

(2) Оцјене из владања су: примјерно, врло добро, добро, задовољава и лоше.

(3) Оцјену из владања у разредној настави утврђује наставник разредне наставе, а у предметној настави разредно вијеће на приједлог разредника.

Члан 66.

(Диплома за постигнуте резултате)

(1) Ученику, који у току основног образовања и одгоја по наставном плану и програму постигне, поред одличног успјеха из свих наставних предмета и примјерно владања, врхунске резултате, издаје се посебна диплома за постигнуте резултате.

(2) Наставни план и програм подразумевају програм редовне наставе у којем је постигнут одличан успјех из свих наставних предмета и примјерно владање у свим разредима школе, програм додатне наставе, програм слободних активности као и постигнути значајни резултати на такмичењима, смотрема и другим ваннаставним активностима.

(3) Образац посебне дипломе из става (1) овог члана прописује министар.

Члан 67.

(Ослобађање ученика од похађања наставе)

(1) Наставничко вијеће школе може ослободити ученика од похађања наставе у следећим случајевима:

а) учешће у школским такмичењима на свим нивоима,

б) учешће на спортским такмичењима и културно-умјетничким манифестацијама, а по захтјеву спортских клубова, односно културно - умјетничких друштава,

ц) у другим случајевима предвиђеним у годишњем програму рада школе.

(2) Ако ученик из здравствених разлога не може учествовати у некој физичкој активности или вјежби, или ако би таква вјежба могла угрозити његово здравље, биће привремено или трајно ослобођен од таквих активности.

(3) Ученик који је ослобођен од активности у смислу става (2) овог члана не може бити неоцијењен из наставног предмета.

(4) Оцјена коју постигне ученик из садржаја од којих није ослобођен служи као основ за утврђивање оцјене из тог предмета.

(5) Одуку о ослобађању ученика од одређених активности на период дужи од двије седмице, доноси наставничко вијеће, на препоруку надлежне здравствене установе.

Члан 68.

(Пружање помоћи и савјета ученицима)

(1) Школе, заједно са установама за социјалну заштиту, прате социјалне проблеме међу ученицима и предузимају мјере у циљу обезбјеђивања да сваки ученик добије помоћ и савјет потребан за превазилажење таквих проблема.

(2) Дијете које станује у установи за социјалну заштиту похађа школу која је најближа тој установи.

Члан 69.

(Документација и евиденција)

(1) Школа води документацију и евиденцију о одгојно-образовној дјелатности: матичну књигу, регистар, разредну књигу, дневник рада и др.

(2) Подаци у матичној књизи су трајне вриједности.

(3) Школа издаје свједоцбе, дипломе, ученичке књижице и друге документе.

(4) Ближе прописе о садржају документације и начину вођења евиденције у школи чији је оснивач Скупштина Кантона, град или општина, доноси министар уз претходно стручно мишљење Педагошког завода.

(5) Акт о садржају документације и начину вођења евиденције у школи чији је оснивач друго правно или физичко лице доноси оснивач уз претходну сагласност Министарства и стручно мишљење Педагошког завода.

Члан 70.

(Јавне исправе)

Школа издаје јавне исправе на основу података из службене евиденције и одговорна је за вјеродостојност података садржаних у издатој јавној исправи.

Члан 71.

(Ученичка књижица)

(1) Школа ученику на почетку школовања издаје ученичку књижицу.

(2) Ученичка књижица је јавна исправа којом се у току основног одгоја и образовања доказује статус ученика основне школе.

Члан 72.

(Свједоцба и увјерење)

(1) О завршеном основном образовању по одговарајућем наставном плану и програму, ученику се издаје свједоцба.

(2) Уз свједоцбу, школа издаје увјерење о завршеном VI, VII и VIII разреду деветогодишњег основног одгоја и образовања, те лист професионалне оријентације који је саставни дио свједоцбе.

(3) Школа ученику са посебним образовним потребама, уз увјерења и свједоцбе са оцјенама, издаје и писмени годишњи извјештај који описује постигнуте резултате ученика у односу на циљеве из плана.

(4) Основна музичка школа и основна балетска школа издају ученику увјерење за сваки завршени разред.

Члан 73.

(Похвале и награде)

Ради подстицања на што квалитетнији успјех у одгојно-образовном раду, ученику се додјељују похвале и награде, под условима и на начин утврђен правилима школе.

Члан 74.

(Одгојно-дисциплинске мјере)

(1) Ученику који се непримјерено односи према учењу, наставницима, другим ученицима, укључујући све облике дискриминације, сексуално узнемиравање других ученика, те непримјерен однос према свим школским активностима и школској имовини, могу се изрећи одгојно-дисциплинске мјере.

(2) Одгојно-дисциплинске мјере су:

а) укор разредника,

б) укор разредног вијећа,

ц) укор директора,

д) укор наставничког вијећа и премјештај у друго одјељење исте школе и

е) премјештај у другу најближу школу на подручју истог града или општине, односно сусједног града или општине ако на подручју те општине егзистира само једна школа.

(3) Изречена одгојно-дисциплинска мјера повлачи снижавање оцјене из владања.

(4) Одгојно-дисциплинска мјера вриједи за школску годину у којој је изречена, а може се у току школске године ублажити или укинути.

(5) Ближи пропис о повредама дисциплине, поступку за утврђивање дисциплинске одговорности ученика, накнади причињене материјалне штете, трајању изречене одгојно-дисциплинске мјере, ублажавању и укидању, те посљедичном односу на оцјене из владања ученика, доноси министар.

VIII. НАСТАВНИЦИ, СТРУЧНИ САРАДНИЦИ, СЕКРЕТАРИ, САРАДНИЦИ И ВАННАСТАВНО ОСОБЉЕ

Члан 75.

(Послови наставника и стручних сарадника)

(1) Одгојно-образовни рад у школи обављају наставници и стручни сарадници.

(2) Примарни задатак наставника и стручних сарадника у школи је одгој и образовање ученика према савременим педагошким критеријима, у оквиру утврђеног наставног плана и програма, уважавајући функционалну креативност педагошког рада, принципе демократичности и људских права.

(3) Лица из става (1) овог члана обављају следеће послове:

а) остварују циљеве и задатке образовања и одгоја утврђене овим законом и на основу њега донесеним прописима и другим актима,

б) реализују наставни план и програм у оквиру 40-часовне радне седмице и годишњег програма рада школе,

ц) прате и вреднују успјех у учењу и владању ученика,

д) воде педагошку евиденцију и документацију о одгојно-образовном раду,

е) сарађују са стручном службом школе и родитељима ученика на пословима одгоја и образовања,

ф) учествују у раду стручних органа школе ради унапређивања рада школе и

г) извршавају и друге обавезе по налогу директора школе које произлазе из општих аката школе и годишњег програма рада школе.

(4) Наставници и стручни сарадници дужни су да

предузимају мјере ради заштите права дјетета, те да о сваком кршењу тих права, посебно о свим облицима насиља над дјететом, одмах обавијесте родитеље и надлежну службу социјалне заштите.

Члан 76.

(Услови за извођење наставе)

(1) Послове наставника и стручног сарадника може обављати лице које осим услова утврђених законом, испуњава и следеће услове:

а) има одговарајући ниво образовања у складу са наставним планом и програмом,

б) има положен стручни испит за самосталан рад у образовању,

ц) да је здравствено способан за обављање послова наставника или стручног сарадника,

(2) На наставника, односно стручног сарадника који се прима у својству приправника или лица на стручном оспособљавању без заснивања радног односа, не односи се тражени услов из става (1) тачка б) овог члана.

(3) Дипломе издате у Босни и Херцеговини, као и дипломе издате у бившој СФРЈ до 6. априла 1992. године са истим степеном и врстом школске спреме која се тражи за наставнике и стручне сараднике школе, имају једнаку вриједност, а на основу Закона о важности јавних исправа у Босни и Херцеговини.

(4) За доказивање испуњавања услова из става (1) тачка ц) овог члана признаје се само љекарско увјерење које издаје овлашћена здравствена установа.

Члан 77.

(Утврђивање одговарајућег профила и стручне спреме)

(1) Наставним планом и програмом, у зависности од врсте школе, утврђује се одговарајући профил и стручна спрема наставника разредне и предметне наставе.

(2) Наставник разредне и наставник предметне наставе који изводи наставу од I до IX разреда мора имати високу или вишу стручну спрему наставничког смијера односно високо образовање најмање првог циклуса Болоњског система студирања и положен стручни испит.

(3) Наставници у специјалним одјељењима при школи и у специјалној школи су и дефектолози.

(4) Спорне случајеве о стручној спремности из става (1) овог члана рјешава Педагошки завод.

Члан 78.

(Стручни сарадници)

(1) Педагошко-психолошке, библиотекарске и друге стручне послове одгоја и образовања у школи, у складу са описом послова радног мјеста, обављају стручни сарадници. Називи радних мјеста, услови за обављање послова и опис послова радних мјеста стручних сарадника ближе се одређују Педагошким стандардима и нормативима и другим важећим прописима.

(2) Специфичне облике рада у школи за дјецу са посебним образовним потребама обављају стручни сарадници са одговарајућим стручним звањем и стручном спремом, у складу са Педагошким стандардима и нормативима и другим подзаконским прописом, као и положеним одговарајућим стручним испитом.

(3) Спорне случајеве у вези са одговарајућим стручним звањем и стручном спремом из става (2) овог члана рјешава Педагошки завод.

Члан 79.

(Секретар школе)

(1) Секретар школе обавља правне и послове од значаја за рад и унутрашњу организацију школе, учествује у надзирању и координира рад помоћно-техничког особља школе, у складу са описом послова радног мјеста сарађује са Министарством, другим органима управе и правним лицима у вези са пословима из редовне дјелатности школе, по овлашћењу и у сарадњи са директором школе заступа школу у судским и управним поступцима, те у сарадњи са директором и педагогом школе прати реализацију програма рада школе.

(2) Услови за обављање послова и опис послова радног мјеста секретара школе, у складу са овим законом, ближе се одређују Педагошким стандардима и нормативима.

(3) Секретар школе, по службеној дужности, уједно је и секретар школског одбора, и исти има право и обавезу присуствовати сједницама школског одбора, без могућности права одлучивања.

(4) Секретар школе одговоран је за коришћење материјалних и људских ресурса који су му повјерени и за свој рад одговара директору школе.

Члан 80.

(Ваннаставно особље и сарадници)

(1) Административне, финансијске, оперативнотехничке и помоћно-техничке послове у школи, у складу са описом послова радног мјеста, обавља ваннаставно особље школе. Називи радних мјеста, услови за обављање послова и описи послова радних мјеста ваннаставног особља, ближе се одређују Педагошким стандардима и нормативима.

(2) Пружање помоћи у комуникацијској и социјалној укључености ученика у одгојно-образовни процес, техничку помоћ у кретању и обављању хигијенских потреба, те другу врсту помоћи, зависно од потреба ученика, обављају сарадници. Називи радних мјеста, услови за обављање послова и описи послова радних мјеста сарадника, ближе се одређују Педагошким стандардима и нормативима.

Члан 81.

(Одлучивање о правима, обавезама, одговорностима и другим правним интересима запосленика из радног односа)

(1) О правима, обавезама, одговорностима и другим правним интересима запосленика школе из радног односа, ако законом није другачије прописано, одлучује директор школе.

(2) Против одлуке директора из става (1) овог члана, у року од осам дана од дана запримања исте, запосленик може изјавити приговор школском одбору.

(3) Ако овим законом није другачије прописано, благовремено изјављен приговор запосленика на одлуку директора школе из става (1) овог члана одлаже њено извршење.

(4) Против одлуке школског одбора донесене по приговору из става (2) овог члана, у року од 30 дана од дана њеног запримања, запосленик школе може покренути парнични поступак.

Члан 82.

(Запошљавање у школи)

(1) Школа чији је оснивач Скупштина Кантона је дужна вршити пријем запосленика на основу јавног конкурса, односно огласа, којег расписује Министарство најмање два пута у току школске године и то прије почетка школске године и прије почетка другог полугодишта и објављује у дневном листу и истовремено доставља Служби за запошљавање Тузланског Кантона.

(2) Школа чији је оснивач друго правно или физичко лице врши пријем запосленика на основу конкурса, односно огласа, у складу са условима, критеријима и поступком утврђеним општим актима школе.

(3) Лица из става (1) овог члана могу се примити у радни однос на одређено или неодређено вријеме и без конкурса у следећим случајевима:

а) на одређено или неодређено вријеме код преузимања запосленика који је остао дјелимично или у цјелости без послова и радних задатака у другој основној, односно средњој школи на подручју Кантона, на основу одлуке Комисије за збрињавање запосленика за чијим радом је дјелимично или у цјелости престала потреба у складу са Програмом збрињавања запосленика за чијим је радом престала потреба (у даљем тексту: Програм збрињавања),

б) на неодређено вријеме код преузимања запосленика, који је засновао радни однос на неодређено вријеме у другој школи на подручју Кантона, коме је на основу мишљења надлежне здравствене установе смањена радна способност а није га могуће распоредити на друго одговарајуће радно мјесто у тој школи,

ц) на одређено вријеме ради обезбјеђења стручне заступљености наставе и обављања других неопходних послова, до расписивања конкурса, односно огласа, односно до окончања поступка по расписаном конкурс, односно огласу, школа може примити лице које испуњава услове утврђене овим законом до краја започетог полугодишта, уз претходну сагласност Министарства,

д) на одређено вријеме ради замјене одсутног запосленика школе (боловање, неплаћено одсуство и слично), може се примити лице одговарајућег профила и стручне спреме најдуже до краја започетог полугодишта,

е) на неодређено вријеме на основу споразума основних школа, односно основне и средње школе у којим су запосленици у радном односу на неодређено вријеме о преласку запосленика на истим радним мјестима из једне у другу школу уз сагласност оба запосленика, директора школа и уз претходну сагласност Министарства,

ф) на неодређено вријеме до пуног радног времена када се ради о запосленику који у тој школи има заснован радни однос на неодређено непуно радно вријеме, уз претходну сагласност Министарства,

г) на неодређено вријеме у случају преласка запосленика из једне у другу основну, односно из основне у средњу школу, на основу споразума директора школа и претходну сагласност Министарства,

(4) Изузетно, у складу са одредбама става (3) тачке ц) и д) овог члана, уз претходну сагласност Министарства, за обављање послова из чланова 79. и 80. став (1) овог закона, школа може без конкурса или огласа примити у радни однос на одређено вријеме лице које испуњава прописане услове и током зимског или љетног одмора ученика. Овако заснован радни однос може трајати до окончања поступка по расписаном конкурс или огласу, а најдуже до почетка првог наредног полугодишта.

(5) Ангажовањем запосленика у радни однос на неодређено вријеме из става (3) тачке а), б), е) и г) овог члана не може се угрозити радно-правни статус запосленика који су примљени у радни однос на неодређено вријеме у тој школи путем јавног конкурса прије реализације радног ангажмана на неодређено вријеме по претходно наведеним тачкама.

(6) Изузетно, ако се по окончању конкурсне процедуре не може изабрати кандидат, односно, ако се попуњавање упражњене радне позиције не може извршити лицем

одговарајућег стручног звања и стручне спреме на начин прописан одредбама става (3) тачке ц) и д) овог члана, школа може засновати радни однос са лицем које ће радити на припремању ученика за полагање разредног испита (инструктивна настава).

(7) Радни однос из става (6) овог члана, у складу са упутством које доноси министар и уз претходну сагласност Министарства, заснива се на одређено вријеме и може трајати до краја започетог полугодишта.

(8) Уговор о раду закључен у складу са одредбама ставова (6) и (7) овог члана не може прерасти у уговор о раду на неодређено вријеме.

(9) Радно-правни статус запосленика школе чији је оснивач Скупштина Кантона који је остао дјелимично или у цјелости без послова и радних задатака у школи, рјешава се у складу са овим законом и Програмом збрињавања, којег доноси Влада Кантона, на приједлог Министарства, уз учешће синдиката.

(10) Школа чији је оснивач Скупштина Кантона је дужна у складу са Педагошким стандардима и нормативима доставити Министарству податке о потребама за попуном упражњених радних мјеста, као и податке о запосленицима школе за чијим је радом дјелимично или у цјелости престала потреба на нивоу школе.

(11) Прописом који доноси министар ближе се уређују услови, критерији и поступак запошљавања у школама чији је оснивач Скупштина Кантона.

Члан 83.

(Етички кодекс)

(1) Запосленици школе чији је оснивач Скупштина Кантона у вршењу својих задатака дужни су се придржавати принципа утврђених у кодексу за запосленике школе који доноси министар.

(2) Запосленици школе чији је оснивач друго правно или физичко лице, у вршењу својих задатака дужни су се придржавати принципа утврђених у кодексу за запосленике школе који доноси школа, уз претходно прибављено мишљење Педагошког завода.

Члан 84.

(Забрана дискриминације)

У школи се забрањује дискриминација по било којем основу, у поступку запошљавања, напредовања у послу под једнаким условима, образовања, оспособљавања и стручног усавршавања, услова рада, те сваке друге радње која представља неки облик директне или индиректне дискриминације.

Члан 85.

(Љекарски и систематски преглед запосленика)

(1) Школа је обавезна обезбиједити да запосленици школе изврше љекарски преглед најкасније до 30. септембра текуће школске године.

(2) Школа је обавезна обезбиједити да запосленици школе изврше систематски преглед најмање једном у четири године у складу са Колективним уговором.

(3) Трошкови љекарског и систематског прегледа падају на терет оснивача.

(4) Лица која болују од заразне или душевне болести не могу радити у школи.

(5) Ако се у току школске године установи да је наставник оболио од заразне или душевне болести или има озбиљне психичке поремећаје, утврђене од стране овлашћене здравствене установе, биће ослобођен извођења наставе, односно обављања послова који подразумевају рад са дјецом до излечења.

Члан 86.**(Упућивање запосленика на оцјену радне способности)**

(1) У случају основане сумње да је запосленику школе психофизичко здравље нарушено у мјери која битно умањује његову радну способност, директор школе може сам или на приједлог наставничког вијећа, донијети одуку о упућивању запосленика на оцјену радне способности.

(2) На одлуку о упућивању запосленика на оцјену радне способности незадовољни запосленик има право поднијети жалбу школском одбору.

(3) Одлука школског одбора по поднесеној жалби је коначна.

(4) Запосленик чија је жалба одбачена или одбијена, обавезан је на основу коначне одлуке школског одбора подвргнути се оцјени радне способности.

(5) Трошкови везани за оцјену радне способности падају на терет школе.

(6) Запосленик који одбије извршити одлуку из става (4) овог члана, чини повреду радне обавезе.

(7) Ако се оцјеном радне способности од стране овлашћене установе утврди да запосленик није у могућности уредно извршавати обавезе у одгојно-образовном раду због трајно нарушеног психофизичког здравља, понудиће му се одговарајући послови према преосталој радној способности, ако за то постоје услови.

Члан 87.**(Подобност за рад са дјецом)**

(1) За рад са дјецом неподобан је запосленик школе који је правоснажном пресудом осуђен на казну затвора за кривично дјело против уставног поретка, против човјечности и међународног права, против живота и тијела, против сполне слободе и морала, против брака и породице, против здравља људи, против јавног реда и правног промета, подмићивања или против службене или друге одговорне функције осим ако је наступила рехабилитација по посебном закону.

(2) Лицу из става (1) овог члана, које је правоснажном пресудом осуђено на издржавање казне затвора у трајању дужем од три мјесеца даном правоснажности пресуде, отказаће се уговор о раду без обавезе поштовања прописаног или уговореног отказног рока.

(3) Ако је запосленик школе правоснажном пресудом осуђен на издржавање казне затвора у трајању краћем од три мјесеца, у том случају, за период издржавања казне затвора и период од најдуже 15 дана након издржане казне затвора, у складу са чланом 88. овог закона, директор школе донијеће одлуку о суспензији запосленика са послова и радних задатака. Након издржане казне затвора запосленик је дужан у року од 15 дана од дана издржане казне јавити се на посао, а у противном директор школе ће том запосленику неодложно отказати уговор о раду, без обавезе поштовања прописаног или уговореног отказног рока.

(4) Ако је приликом заснивања радног односа са школом одређено лице прикрило тражене информације, а накнадно се у складу са ставом (1) овог члана утврди неподобност тог лица за рад са дјецом, директор школе ће таквом лицу неодложно отказати уговор о раду, без обавезе поштовања прописаног или уговореног отказног рока.

(5) Одредбе овог члана сходно се примјењују и на директора школе, у којем случају ће школски одбор донијети одлуку о пријевременом разрјешењу директора школе.

Члан 88.**(Привремена суспензија запосленика)**

(1) Запосленик школе суспендује се са послова и радних задатака ако је за неко од кривичних дјела из члана 87. став (1) овог закона против истог потврђена оптужница.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, ако се ради о кривичном дјелу против човјечности и међународног права, против здравља људи, против живота и тијела или против сполне слободе и морала, запосленик школе може се суспендовати са послова и радних задатака и након доношења наредбе о спровођењу истраге, што се од стране директора школе цијени у сваком конкретном случају.

(3) Суспензија из става (1) овог члана траје до правоснажног окончања кривичног поступка, а у случају из става (2) овог члана до окончања истраге или правоснажног окончања кривичног поступка.

(4) Ако је запосленику школе од стране суда одређен притвор исти се суспендује са послова и радних задатака одмах по одређивању притвора, а суспензија по овом основу траје за вријеме трајања истог. Након пуштања на слободу на запосленика школе сходно се примјењују остале одредбе овог закона којим се уређује суспензија запосленика.

(5) Запосленик школе може се суспендовати и у случају када је против њега покренут дисциплински поступак за тежу повреду радне дужности. Суспензија у овом случају траје до правоснажног окончања дисциплинског поступка.

(6) Одлуку о суспензији запосленика, у складу са овим законом, доноси директор школе.

(7) Ако се ради о запосленику који је закључио уговор о раду на одређено вријеме, суспензија траје најдуже до истека периода на који је уговор о раду закључен, након чега таквом запосленику, ако још увијек није окончана истрага или правоснажно окончан кривични или дисциплински поступак, престаје радни однос.

(8) Током трајања суспензије запосленик има право на накнаду плате у износу од 70% своје основне плате.

(9) Запосленик има право на накнаду до пуног износа плате коју би остварио да је радио, ако се у кривичном поступку правоснажно утврди да није крив за неко од кривичних дјела из става (1) овог члана, ако се против истог обустави истрага или правоснажно утврди да није крив за неко од кривичних дјела из става (2) овог члана, односно, ако се у дисциплинском поступку утврди да не постоји одговорност за тежу повреду радне дужности.

(10) Против одлуке о суспензији из ставова (1), (2), (4) и (5) овог члана, у року од осам дана од дана запримања исте, запосленик може поднијети приговор школском одбору.

(11) Приговор изјављен против одлуке о суспензији из ставова (1), (2) и (4) овог члана не одлаже њено извршење.

(12) Против одлуке школског одбора из става (10) овог члана, у року од 30 дана од дана њеног запримања, запосленик школе може покренути парнични поступак.

Члан 89.**(Распоред радног времена)**

(1) Распоред радног времена наставника и стручних сарадника у оквиру радне седмице утврђује директор школе, у складу са Педагошким стандардима и нормативима.

(2) Школа је обавезна обезбиједити да наставник у оквиру 40- часовне радне седмице може имати највише 25 наставних часова свих врста и облика непосредног одгојно-образовног рада који се остварују у школи.

Члан 90.**(Седмично оптерећење наставника)**

(1) Норма часова редовне наставе по предметима утврђена је Педагошким стандардима и нормативима.

(2) Непосредни одгојно-образовни рад подразумијева часове редовне, изборне, факултативне, допунске, додатне и инструктивне наставе, вријеме за преглед писмених задаћа,

разредништво, час одјељенске заједнице, вођење секције или других облика ваннаставних активности.

(3) Изузетно, уколико се по окончању конкурсне процедуре настава није могла стручно заступити нити се могло ангажовати лице на послове инструктивне наставе, наставник може, по налогу директора, радити изнад наставне норме утврђене Педагошким стандардима до шест наставних часова седмично.

(4) Рад из става (3) овог члана сматра се прекорвремним радом.

Члан 91.

(Годишњи одмор)

(1) Запосленици школе, у правилу, годишњи одмор користе током трајања лјетног одмора ученика, у трајању до 35 радних дана, у складу са Законом о раду („Службене новине Федерације БиХ“, број: 26/16) – (у даљем тексту: Закон о раду) и колективним уговором.

(2) Запосленик школе који годишњи одмор не искористи у току лјетног одмора ученика, исти може користити до 30. јуна наредне календарске године, под условом да је без прекида у току календарске године на коју се годишњи одмор односи користио најмање 12 радних дана.

(3) Запосленик који не искористи дио годишњег одмора у смислу става (2) овог члана, нема право преношења годишњег одмора у наредну календарску годину.

(4) Изузетно од одредаба ставова (2) и (3) овог члана, запосленик школе који годишњи одмор не искористи због породилског одсуства, исти може пренијети у наредну календарску годину, а у том случају дужан га је искористити најкасније до 30. јуна наредне године, након чега губи право на коришћење истог.

Члан 92.

(Права и обавезе наставника)

(1) Наставници имају право и обавезу да се припремају за организацију и обављање непосредног одгојно-образовног рада, праћење, подстицање и помагање развоја ученика, стручно усавршавање и извршавање других задатака, утврђених овим законом и правилима школе.

(2) Стручну помоћ наставницима за индивидуално и колективно стручно усавршавање пружа Педагошки завод.

Члан 93.

(Приправник)

(1) Приправник је лице које први пут заснива радни однос у занимању за које се образовало ради стручног оспособљавања за самосталан рад.

(2) Приправнику из става (1) овог члана, за пуно радно вријеме, припада плата у износу 70% плате радног мјеста за које се оспособљава, као и друге накнаде које немају карактер плате.

(3) У складу са прописом из члана 95. став (2) овог закона, школа са приправником заснива радни однос на онолико времена колико траје стручно оспособљавање за самосталан рад.

(4) Стручно оспособљавање за самосталан рад које није проведено у складу са одредбама става (3) овог члана и прописом из члана 95. став (2) овог закона не може бити основа за полагање стручног испита.

(5) Одредбе ставова (3) и (4) овог члана, без заснивања радног односа, сходно се примјењују и на лица из члана 94. овог закона.

Члан 94.

(Стручно оспособљавање без заснивања радног односа)

Ако је стручни испит или радно искуство утврђено законом или правилником о раду услов за обављање послова одређеног занимања, школа може лице које је завршило школовање за такво занимање примити на стручно оспособљавање без заснивања радног односа у складу са Законом о раду („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 26/16 и 89/18) и прописом из члана 95. став (2) овог закона.

Члан 95.

(Оспособљавање за самосталан рад)

(1) Наставничко вијеће школе утврђује програм оспособљавања за самосталан рад и именује ментора лицу из чланова 93. и 94. овог закона.

(2) Дужину трајања приправничког стажа, начин и услове полагања стручног испита лица из чланова 93. и 94. овог закона, именовање и састав комисије пред којом се полаже стручни испит, садржај испита, издавање увјерења о положеном стручном испиту, као и вођење евиденције, ближе се уређује прописом Владе Канона.

(3) За оспособљавање лица из чланова 93. и 94. овог закона одговорни су директор и ментор.

(4) У оспособљавању лица из чланова 93. и 94. овог закона, стручну помоћ директорима и менторима лица из чланова 93. и 94. овог закона пружа Педагошки завод.

Члан 96.

(Верификовање наставе наставника и стручног сарадника)

(1) Верификовање наставе наставника и стручног сарадника за вријеме оспособљавања за самосталан одгојно-образовни рад врши ментор.

(2) До момента стицања услова за самосталан одгојно-образовни рад наставник и стручни сарадник ради по инструкцијама и под надзором ментора.

Члан 97.

(Оцјењивање рада наставника и стручних сарадника)

(1) Школа је дужна обезбиједити да се рад наставника и стручних сарадника оцјењује сваке двије године.

(2) Оцјена рада наставника и стручног сарадника заснива се на успјешности у раду са ученицима, ваннаставном стручном раду, квалитету и резултатима самосталног извршавања послова и задатака, одговорности у раду и радној дисциплини, благовремености и уредности у извршавању послова, ангажовању на осавременавању одгојно-образовног процеса, стручном усавршавању и доприносу афирмацији школе, сарадничком односу према колегама, поштовању кодекса етичности и професионалности у раду.

(3) Приликом оцјењивања рада наставника и стручних сарадника узима се у обзир оцјена Педагошког завода.

(4) Наставник и стручни сарадник, који за свој рад буде два пута застопно оцијењен оцјеном „не задовољава“, губи право на даљи рад у настави.

Члан 98.

(Стицање виших стручних звања)

(1) Школа је дужна да на основу резултата оцјењивања рада наставницима и стручним сарадницима школе омогући стицање виших стручних звања.

(2) Основна звања наставника и стручних сарадника су: наставник и стручни сарадник.

- (3) Виша стручна звања су:
 а) наставник ментор, наставник савјетник
 б) стручни сарадник ментор, стручни сарадник савјетник.

Члан 99.

(Стручно усавршавање)

(1) Стручно усавршавање органа руковођења и управљања школе, наставника, стручних сарадника, сарадника, секретара и ваннаставног особља, поступак оцјењивања рада, стицање виших стручних звања и вођење документације ближе се уређују прописима које доноси Влада Кантона.

(2) Све облике стручног усавршавања запосленика у образовању у сарадњи са свим релевантним институцијама припрема, организује и реализује Педагошки завод.

(3) Педагошки завод врши анализе потреба за стручним усавршавањем, планирањем и организовањем те имплементацијом и финансирањем, као и евалуацијом и извјештавањем о обављеним активностима стручног усавршавања.

(4) Програм обуке и каталог стручног усавршавања утврђује Педагошки завод.

(5) Финансирање стручног усавршавања, у складу са Програмом обуке и каталогом стручног усавршавања из става (4) овог члана, врши се из буџета Кантона.

Члан 100.

(Престанак права на даљи рад наставника и стручног сарадника и распоређивање на друге послове односно отказивање уговора о раду)

(1) Наставник, односно стручни сарадник, може изгубити право на даљи рад на пословима одгоја и образовања у случају кад Педагошки завод утврди да наставник, односно стручни сарадник, није у могућности да извршава своје дужности у складу са овим законом, другим прописима и правилима школе.

(2) Одлуку о престанку права наставника, односно стручног сарадника, на даљи рад на пословима одгоја и образовања доноси школски одбор.

(3) У случају из става (2) овог члана, наставнику, односно стручном сараднику, се може понудити закључење новог уговора под измијењеним условима.

(4) Када наставник и стручни сарадник коме је престало право на даљи рад на пословима одгоја и образовања не закључи нови уговор под измијењеним условима, отказује му се уговор о раду, с тим да има право на отказни рок у складу са законом и колективним уговором.

IX. СТРУЧНИ НАДЗОР

Члан 101.

(Стручни надзор)

(1) Стручни надзор се врши над радом, организацијом, извођењем наставе и других облика одгојно-образовног рада, радом наставника и стручних сарадника у свим школама ради континуираног унапређења одгојно-образовног рада, а у циљу провјере да ли ученици достижу стандарде успјеха које утврди Агенција за предшколско, основно и средње образовање БиХ.

(2) Стручни надзор, поред осталог, обухвата:

- а) праћење примјене наставних планова и програма, односно циљева и задатака, садржаја, обима, облика, метода и поступака одгојно-образовног рада,
 б) праћење рада наставника и стручних сарадника у настави, као и рада директора школе,
 ц) пружање стручне помоћи у планирању, програмирању

и организовању одгојно-образовног рада.

(3) Школа је дужна омогућити несметано обављање стручног надзора и увид у документацију и евиденцију која се води у школи.

(4) Стручни надзор из става (1) овог члана врши Педагошки завод.

(5) Изузетно, за наставни предмет вјеронаука стручни надзор врше Педагошки завод и вјерска заједница.

(6) За школе чији оснивач није Скупштина Кантона, поред обавезног стручног надзора из става (1) овог члана којег врши Педагошки завод, интерни стручни надзор може вршити и надлежни орган школе у складу са општим актима.

Члан 102.

(Извјештај о обављеном стручном надзору)

(1) О обављеном стручном надзору, Министарству и наставничком вијећу подноси се извјештај, који утиче на оцјењивање рада и напредовање наставника и стручног сарадника.

(2) Ближи пропис о вршењу стручног надзора доноси Влада Кантона.

X. ШКОЛСКИ ОРГАНИ И ТИЈЕЛА

Члан 103.

(Орган управљања и орган руковођења)

Орган управљања у школи је школски одбор, а орган руковођења је директор школе.

Члан 104.

(Школски одбор)

(1) Школом као јавном установом управља школски одбор који броји пет чланова.

(2) Чланове школског одбора школе именује и разрјешава оснивач.

(3) Два члана школског одбора именују се испред оснивача и локалне заједнице на основу јавног конкурса, два члана се именују из реда запосленика те школе и један члан се именује из реда родитеља ученика који немају статус запосленика те школе, у складу са прописом из става (16) овог члана.

(4) Директор, помоћник директора школе и предсједник синдикалне организације као и друга лица утврђена посебним прописом не могу бити именовани у школски одбор школе.

(5) Састав школског одбора мора одражавати националну структуру ученика и родитеља, школског особља и локалне заједнице, по важећем попису становништва.

(6) Школски одбор у правилу ће одражавати равноправну заступљеност сполова.

(7) Чланове школског одбора школе чији је оснивач Скупштина Кантона, именује и разрјешава у име оснивача Влада Кантона.

(8) Мандат школског одбора траје четири године, с тим што члану школског одбора из реда родитеља, мандат престаје прије истека времена на који је именован, даном завршетка школовања дјетета.

(9) Исто лице може бити именовано за предсједника или члана школског одбора школе чији је оснивач Скупштина Кантона, највише два пута узастопно.

(10) Вршење дужности члана школског одбора је добровољно и без накнаде.

(11) Оснивач, односно Влада Кантона, може разријешити члана школског одбора школе и прије истека мандата, ако утврди да је одговоран за неуспјешан или незаконит рад школе, на његов лични захтјев и у другим случајевима предвиђеним

законом или правилима школе.

(12) Уколико школски одбор школе чији је оснивач Скупштина Кантона не обавља послове из своје надлежности, Министарство ће покренути поступак разрјешења чланова постојећег и именовања чланова привременог школског одбора.

(13) Привремени школски одбор именује се и у случају када се школски одбор не може конституисати у складу са овим законом или када се поступак који претходи именовању не оконча у законом утврђеном року.

(14) Привремени школски одбор именује се на период до 90 дана, с тим да се именовање привременог школског одбора може поновити, ако након истека тог периода школски одбор не буде именован на мандатни период.

(15) Привремени школски одбор има иста овлашћења, обавезе и одговорности као школски одбор који се именује на мандат.

(16) Ближи пропис о условима, критеријима, поступку и начину именовања, те начину рада школског одбора за школе чији је оснивач Скупштина Кантона доноси Влада Кантона.

Члан 105.

(Надлежности школског одбора)

(1) Школски одбор, поред послова утврђених у овом закону, обавља и следеће послове:

а) утврђује потребу за пријемом запосленика у радни однос,

б) доноси одлуку о расписивању конкурса за директора школе, поштујући рок утврђен у члану 108. став (1) овог закона,

ц) усваја годишњи програм рада школе,

д) одлучује у другом степену о престанку права наставника и стручних сарадника на даљи одгојно-образовни рад,

е) одлучује о приговору родитеља ученика на рад наставника и стручних сарадника и другим питањима у вези са статусом ученика,

ф) одлучује о жалбама родитеља ученика на изречену педагошку мјеру ученику,

г) одлучује, на приједлог наставничког вијећа или директора, о приговору наставника и стручних сарадника на оцјену о раду,

х) именује и разрјешава директора школе уз претходну сагласност оснивача,

и) доноси правила школе, уз сагласност Министарства за школе чији је оснивач Скупштина Кантона,

ј) усмјерава, контролише и предлаже Министарству оцјену о раду директора школе која има статус јавне установе,

к) разматра полугодишње извјештаје о извршењу одобреног буџета школе по врстама трошкова и изворима средстава,

л) доноси одлуке о набавци сталних средстава у складу са одобреним буџетом и усваја извјештај о проведеним набавкама,

м) разматра и усваја извјештај пописних комисија о попису средстава и извора средстава школе и на приједлоге пописних комисија доноси одлуке о отпису,

н) разматра и доноси одлуке о висини средстава на име одштете,

о) доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији и друге опште акте школе,

п) одлучује у другом степену о приговорима запосленика на одлуке директора о правима и обавезама из радног односа и другим случајевима,

р) доноси одлуку о располагању покретним или

непокретним стварима у власништву школе, издавању непокретних ствари у закуп или давању покретних или непокретних ствари другим лицима на бесплатно коришћење,

с) рјешава питања односа са оснивачем,

т) одговара оснивачу за резултате рада школе,

у) подноси оснивачу најмање једанпут годишње извјештај о свом раду и раду школе,

в) извршава одлуке и закључке Министарства,

з) врши и друге послове у складу са законом и правилима школе.

(2) Одлуку о располагању непокретним стварима и давању истих на бесплатно коришћење из става (1) тачка р) овог члана за школе чији је оснивач Скупштина Кантона, школски одбор доноси уз претходну сагласност Владе Кантона, а одлуку о располагању покретним стварима и давању истих на бесплатно коришћење уз претходну сагласност Министарства.

(3) Под располагањем ствари у смислу става (2) овог члана сматрају се: продаја, замјена, поклон, давање непокретних ствари у дугорочан закуп (закуп у трајању најкраће пет година), успостављање права служности, успостављање права грађења, залагање покретних или непокретних ствари, као и сваки други облик управљања стварима које за последицу имају престанак или значајније ограничавање права власништва.

(4) Школски одбор школе чији је оснивач Скупштина Кантона, извјештај о свом раду и раду школе подноси Министарству.

(5) Стручну и едукативну подршку члановима школског одбора пружа Педагошки завод на основу програма обуке школских одбора.

(6) Програм обуке школских одбора на приједлог Педагошког завода доноси Министарство.

Члан 106.

(Директор)

(1) Школом руководи директор, који се именује на период од четири године.

(2) За директора школе може бити именовано лице које поред општих услова, испуњава и услове за наставника или стручног сарадника школе, има VII степен стручне спреме, односно високо образовање најмање првог циклуса Болоњског система студирања и има најмање пет година радног искуства на пословима наставника или стручног сарадника школе.

(3) Ступањем на дужност именовани директор школе са школом закључује уговор о обављању послова директора школе на пуно радно вријеме, који у име школе потписује предсједник школског одбора или друго за то овлашћено лице.

(4) О правима, обавезама, одговорностима и другим правним интересима директора школе, ако овим законом није другачије прописано, одлучује школски одбор.

(5) Против одлуке из става (4) овог члана директор школе може школском одбору поднијети захтјев за њено преиспитивање, а у року од 30 дана од дана њеног пријема, покренути парнични поступак. Поднесени захтјев за преиспитивање одлуке не одлаже њено извршење.

(6) Садржај уговора из става (3) овог члана прописује Министарство.

Члан 107.

(Сметње за именовање директора школе)

За директора школе не може бити именовано лице:

а) које је, у складу са чланом 87. овог закона, неподобно за рад с дјецом,

б) на које се односи члан IX 1. Устава Босне и Херцеговине,

ц) које је члан извршних органа политичких странака,

д) које има директан финансијски или други лични

интерес у школи у којој се кандидује који би могао довести до сукоба интереса са његовом дужношћу директора,

е) којем је у последње три године прије дана објављивања конкурса био отказан уговор о раду због дисциплинске одговорности или којем је у истом периоду изречена дисциплинска мјера отпуста из државне службе,

ф) које је правоснажно осуђено за неко од кривичних дјела из члана 87. став (1) овог закона, које је кажњавано из области привредног преступа, којем је изречена заштитна мјера забране вршења послова директора, наставника или стручног сарадника школе или које у мандатном периоду стиче услове за одлазак у пензију сходно одредбама Закона о раду.

Члан 108.

(Именовање директора школе као јавне установе)

(1) Школа која има статус јавне установе дужна је, на основу одлуке школског одбора, објавити конкурс за директора школе најкасније три мјесеца прије истека мандата директора.

(2) Конкурс из става (1) овог члана објављује се у дневном листу, доставља се Служби за запошљавање Тузланског кантона ради истицања на огласној табли, те истовремено истиче на огласној табли школе.

(3) Избор најповољнијег понуђача за објаву конкурса из става (2) овог члана проводи Министарство по посебном овлашћењу Владе Кантона, путем заједничке јавне набавке за све школе чији је оснивач Скупштина Кантона.

(4) Истовремено са објавом у дневном листу школа је дужна доставити текст конкурса Министарству ради објаве на веб страници.

(5) Конкурс за директора школе садржи опис послова директора, услове из чланова 106. и 107. овог закона, рок за достављање пријава, поступак, период на који се кандидат именује и начин обавјештавања кандидата о резултатима конкурса.

(6) Кандидат за директора школе, уз пријаву на конкурс, доставља и свој програм рада и развоја школе за период на који се именује.

(7) Након провјере благовремености и потпуности пристиглих пријава школски одбор саставља листу кандидата који испуњавају услове тражене јавним конкурсом.

(8) За кандидате из става (7) овог члана школски одбор је дужан прво прибавити стручно мишљење Педагошког завода, а након тога, за кандидате који су добили позитивно стручно мишљење Педагошког завода, сагласност оснивача.

(9) Сагласност за кандидате са листе за именовање директора школе чији је оснивач скупштина Кантона даје Министарство.

(10) За директора школе чији је оснивач Скупштина Кантона школски одбор именује кандидата за којег је гласала већина од укупног броја чланова школског одбора, а који је претходно добио позитивно стручно мишљење Педагошког завода и сагласност Министарства. Школски одбор може пуноважно одлучивати и уколико се на јавни конкурс пријавио само један кандидат који испуњава тражене услове за директора школе.

(11) Лице може бити именовано за директора исте школе чији је оснивач Скупштина Кантона више пута, али не више од два узастопна пуна мандата. Именовање за вршиоца дужности директора тог или другог лица између два мандата, односно разрешење са дужности директора школе прије истека времена на који је именован из разлога прописаног чланом 113. тачка а) овог закона не прекида узастопност мандата у односу на лице које се јавља као кандидат за директора школе.

(12) Кандидат за директора или помоћника директора,

уколико је члан школског одбора, не може одлучивати о избору и именовању директора односно помоћника директора школе.

(13) Одлука школског одбора о именовању директора је коначна.

(14) Критерије на основу којих Педагошки завод даје стручно мишљење, Министарство сагласност а школски одбор именује директора школе чији је оснивач Скупштина Кантона доноси министар.

Члан 109.

(Мировање права и обавеза из радног односа)

Запосленику школе који је запослен на неодређено вријеме, а који је именован за директора исте или друге основне или средње школе у статусу јавне установе, директора јавне установе или јавног предузећа на подручју Кантона, изабран или именован на неку од јавних дужности у органе институција Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Кантона, града или општине на подручју Кантона, односно изабран на професионалну функцију у синдикату, права и обавезе из радног односа, на његов писмени захтјев, мирују најдуже четири године од дана избора, односно именовања.

Члан 110.

(Вршилац дужности директора)

(1) Уколико процедура именовања директора није окончана прије истека периода на који је именован директор у мандату, школски одбор ће, без конкурса, именовати вршиоца дужности директора из реда наставника или стручних сарадника у школи.

(2) Вршилац дужности директора има сва права и дужности директора.

(3) Вршилац дужности директора може руководити школом до именовања директора, а најдуже шест мјесеци од дана његовог именовања.

(4) Исто лице не може бити поново именовано за вршиоца дужности директора, након истека рока из става (3) овог члана.

Члан 111.

(Надлежности директора)

(1) Директор школе обавља следеће послове:

а) руководи радом школе,

б) заступа и представља школу према трећим лицима и одговара за законитост рада школе,

ц) предлаже програм одгојно-образовног рада и предузима одговарајуће мјере за његову реализацију,

д) утврђује потребу за пријемом запосленика у радни однос у случају када у школи није именован школски одбор или постоји потреба за пријемом запосленика у радни однос на одређено вријеме у складу са чланом 82. став (3) тачке ц) и д) и ставовима (4) и (6) овог закона,

е) доноси одлуку о пријему у радни однос и оцјењује рад запосленика током трајања радног односа,

ф) врши интерено распоређивање запосленика на послове који одговарају његовом стручном звању и стручној спреми уз претходну сагласност Министарства,

г) подноси школском одбору, оснивачу и Педагошком заводу извјештај о успјеху и постигнутим резултатима одгојно-образовног рада у школи,

х) реализује наставу или друге облике непосредног одгојно-образовног рада у складу са наставним планом и програмом у обиму утврђеном Педагошким стандардима и нормативима,

и) одговара школском одбору за свој рад и резултате рада школе,

ј) извршава одлуке стручних органа и органа управљања,

к) предлаже правилник о унутрашњој организацији школе и друге опште акте школе,

л) одлучује о правима и обавезама запосленика из радног односа у школи,

м) подноси школском одбору полугодишње и годишње извјештаје о извршењу одобреног буџета школе по врстама трошкова и изворима средстава,

н) предлаже финансијски план и наредбодавац је за извршење финансијског плана по одобреним буџетским позицијама за његову буџетску организацију,

о) обуставља од извршења општи акт школског одбора за који сматра да је у супротности са уставом или законом као и појединачни акт којим се наноси штета школи или друштвеној заједници, осим аката који се односе на поступак пријевременог разрјешења директора из чланова 113. и 114. овог закона и суспензију директора из члана 115. овог закона те аката школског одбора који се односе на поступак избора и именовања директора школе,

п) врши и друге послове у складу са законом, подзаконским прописима и правилима школе.

(2) Интерно распоређивање запосленика у смислу става (1) тачке ф) овог члана може се вршити искључиво унутар радних мјеста наставника и стручних сарадника, односно унутар радних мјеста помоћно-техничког особља ако се ради о ваннаставном особљу.

(3) Интерно распоређивање наставника и стручних сарадника у смислу става (1) тачке ф) овог члана може се вршити искључиво у складу са оним стручним звањем и стручном спремом са којом је исти у школи примљен у радни однос.

Члан 112.

(Оцјена рада директора)

(1) Рад директора школе чији је оснивач Скупштина Кантона оцјењује Министарство на основу надзора Министарства, стручног надзора Педагошког завода и мишљења школског одбора.

(2) Уколико је рад директора школе након истека мандата, а по распоређивању на послове наставника или педагога, оцјењен нарочито успјешним, стиче више стручно звање.

(3) Критерије за оцјењивање директора школе доноси министар.

Члан 113.

(Разрјешење директора)

Школски одбор може разријешити директора школе као јавне установе или школе која се финансира из буџета Кантона и прије истека периода на који је именован:

а) на лични захтјев,

б) ако утврди да је рад директора неуспјешан у реализацији годишњег програма рада школе,

ц) ако организација рада школе није усклађена са Педагошким стандардима и нормативима,

д) ако не предложи финансијски план на вријеме у складу са смјерницама за израду финансијског плана који доноси Влада Кантона,

е) ако не спроводи одлуке Министарства, Владе Кантона и оснивача,

ф) ако утврди да је одговоран за неуспјешан или незаконит рад школе,

г) ако прикупља средства и располаже истим супротно прописима о коришћењу буџетских средстава и властитих прихода,

х) ако не обустави од извршења општи акт школског одбора за који сматра да је у супротности са уставом или законом, као и појединачни акт којим се наноси штета школи или друштвеној заједници,

и) ако се утврди да је именовање директора извршено супротно одредбама закона или других прописа,

ј) ако се током трајања мандата оствари неки од начина за престанак уговора о раду прописан чланом 94. Закона о раду, а који није у супротности са овим законом,

к) у другим случајевима прописаним законом, подзаконским прописом донесеним на основу овог закона или правилима школе.

Члан 114.

(Пријевремено разрјешење директора)

(1) Приједлог за разрјешење директора школе прије истека мандата школском одбору може поднијети оснивач, Влада Кантона, Министарство, надлежна инспекција за образовање и најмање три члана школског одбора.

(2) Одлуку о разрјешењу директора школе прије истека мандата, изузев случајева прописаних чланом 113. тачке а) и ј) овог закона, школски одбор може донијети наконведеног поступка утврђивања одговорности, уз претходну сагласност оснивача. Претходну сагласност за пријевремено разрјешење директора за школе чији је оснивач Скупштина Кантона даје Министарство.

(3) Уколико школски одбор школе чији је оснивач Скупштина Кантона не разријешити директора, а утврди се, на основу надзора Министарства или надзора надлежне инспекције за образовање, да су се стекли услови за разрјешење из става (1) овог члана, министар ће предложити Влади Кантона разрјешење школског одбора и именовање привременог школског одбора.

(4) Поступак утврђивања одговорности и пријевремено разрјешења директора школе чији је оснивач Скупштина Кантона ближе се уређује прописом који доноси Министарство.

Члан 115.

(Суспензија директора)

(1) Директор школе суспендује се са функције у случају да је за неко од кривичних дјела из члана 87. став (1) овог закона против истог потврђена оптужница.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, ако се ради о кривичном дјелу против човјечности и међународног права, против здравља људи, против живота и тијела или против сполне слободе и морала, директор школе може се суспендовати са послова и радних задатака и након доношења наредбе о спровођењу истраге, што се од стране школског одбора цијени у сваком конкретном случају.

(3) Суспензија из става (1) овог члана траје до правоснажног окончања кривичног поступка, а у случају из става (2) овог члана до окончања истраге или правоснажног окончања кривичног поступка.

(4) Ако је директору школе од стране суда одређен притвор исти се суспендује са послова и радних задатака одмах по одређивању притвора, а суспензија по овом основу траје за вријеме трајања истог. Након пуштања на слободу у односу на директора школе сходно се примјењују остале одредбе овог закона којим се уређује суспензија директора.

(5) Током трајања суспензије директор школе има право на накнаду плате у износу од 70% своје основне плате.

(6) Одлуку о суспензији директора школе доноси школски одбор.

(7) Суспензија директора школе може трајати најдуже до истека мандата на који је именован, након чега му, ако још увијек није окончана истрага или правоснажно окончан кривични поступак, престаје мандат директора, а одлука о суспензији на одговарајући начин ставља се ван снаге.

(8) Директор школе има право на накнаду до пуног износа

плате коју би остварио да је радио, ако се у кривичном поступку правоснажно утврди да није крив за неко од кривичних дјела из става (1) овог члана, односно, обустави истрага или правоснажно утврди да није крив за неко од кривичних дјела из става (2) овог члана.

(9) Против одлуке о суспензији из ставова (1), (2) и (4) овог члана, директор школе, у року од осам дана од дана запримања одлуке, може поднијети захтјев школском одбору за преиспитивање исте, а најкасније у року од 30 дана од дана њеног запримања покренути парнични поступак.

(10) Захтјев за преиспитивање одлуке из става (9) овог члана не одлаже њено извршење.

(11) Ако је за неко од кривичних дјела из члана 87. став (1) овог закона потврђена оптужница или донесена наредба о спровођењу истраге против вршиоца дужности директора, школски одбор дужан је истог првог наредног дана разријешити са функције вршиоца дужности директора и на ту функцију именовати друго лице. Након његовог разрјешавања са функције вршиоца дужности директора, на исто лице се сходно примјењују одредбе чланова 87. и 88. овог закона.

Члан 116.

(Именовање помоћника директора)

(1) Школа која има више од 25 одјељења, може имати помоћника директора, у складу са општим актом школе и Педагошким стандардима и нормативима.

(2) За помоћника директора школе може бити именовано лице које испуњава услове за директора школе.

(3) Именовање помоћника директора врши школски одбор, на приједлог директора, из реда наставника школе.

(4) Поступак именовања и разрјешења помоћника директора и овлашћења и дужности утврђују се општим актом школе.

(5) Оцјењивање рада помоћника директора врши се у складу са одредбама члана 112. овог закона.

Члан 117.

(Заједница ученика и вијеће ученика)

(1) Ученици школе образују заједницу ученика одјељења (у даљем тексту: заједница ученика) и вијеће ученика школе (у даљем тексту: вијеће ученика).

(2) Заједница ученика и вијеће ученика: промовишу интересе школе у заједници на чијој територији се школа налази, представљају ставове ученика школском одбору, подстичу ангажман ученика у раду школе и информише школски одбор о својим ставовима кад оцијене да је то потребно.

(3) Ближе одредбе о образовању и раду заједнице ученика и вијећа ученика из става (2) овог члана, као и о другим правима, обавезама ученика у одгојно-образовном раду утврђују се правилима школе.

Члан 118.

(Вијеће родитеља)

(1) Родитељи ученика имају право, а школа обавезу помоћи родитељима, да оснују вијеће родитеља школе (у даљем тексту: вијеће родитеља).

(2) Вијеће родитеља се оснива за сваку школску годину.

(3) Вијеће родитеља: промовише интересе школе у заједници у којој се школа налази, представља ставове родитеља ученика школском одбору или било којој другој заинтересованој страни, подржава активно учешће родитеља и заједнице у раду школе, обавјештава школски одбор и друге заинтересоване стране о ставовима вијећа родитеља кад год то сматра неопходним, или по захтјеву школског одбора, изјашњава се о свим питањима везаним

за рад и руковођење школом, утврђује приједлог чланова школског одбора из реда родитеља (на начин одређен прописом из члана 104. став (16) овог закона), учествује у припреми и реализацији одговарајућих пројеката који подржавају и промовишу образовни рад у школи, развија комуникацију и односе између ученика, наставника, родитеља и локалне заједнице.

(4) Састав вијећа родитеља, у највећој могућој мјери, одражава сполну и националну структуру ученика и родитеља ученика.

(5) Пропис којим се ближе уређује поступак оснивања, састав и начин рада вијећа родитеља доноси министар.

Члан 119.

(Вијеће школе и родитеља)

(1) Родитељи, наставници и ученици школе формирају вијеће школе и родитеља.

(2) Вијеће школе и родитеља унапређује одгојно-образовни рад кроз:

а) побољшање услова рада и амбијента у школи,

б) унапређење комуникације између ученика, наставника и родитеља,

ц) подржавање активног учешћа родитеља и заједнице у раду школе,

д) представљање активности и ставова вијећа школе и родитеља школском одбору,

е) реализацију пројеката и кампања подстичући волонтерски рад,

ф) сарадњу са владиним и невладиним сектором, и

г) ради на умрежавању вијећа школе и родитеља на подручју Кантона.

(3) Школа обезбјеђује услове и омогућава рад вијећа родитеља, вијећа ученика и вијећа школе и родитеља.

(4) Вијећа школе и родитеља се могу организовати на градском, општинском и кантоналном нивоу кроз градски, општински и регионални центар.

Члан 120.

(Актив директора)

(1) У граду или општини на подручју Кантона формира се актив директора школе (у даљем тексту: актив директора).

(2) Актив директора може се формирати за подручје града или једне или више општина, односно за подручје једне или више општина, у којем случају исти чине директори школа са подручја тог града или општине.

(3) Актом о формирању актива директора утврђује се састав и послови актива директора.

(4) Актив директора доноси пословник о раду, којим се уређује начин рада.

(5) Активи директора могу формирати актив директора школа Тузланског кантона.

XI. СТРУЧНИ ОРГАНИ ШКОЛЕ

Члан 121.

(Стручни органи школе)

У школи се образују стручни органи:

а) наставничко вијеће које сачињавају директор, помоћник директора, наставници и стручни сарадници школе,

б) разредно вијеће које сачињавају наставници свих одјељења једног разреда,

ц) одјељенско вијеће, које сачињавају сви наставници и стручни сарадници који реализују одгојно-образовни рад у одјељењу,

д) стручни активи које сачињавају наставници одређених наставних области и

е) педагошко вијеће које сачињавају директор, помоћник директора, педагог, предсједници стручних актива и руководиоци разредних вијећа школе.

Члан 122.

(Надлежности наставничког вијећа)

- (1) Радом наставничког вијећа руководи директор школе.
- (2) Наставничко вијеће обавља следеће послове:
 - а) доноси одуке о организацији одгојно-образовног рада,
 - б) прати остваривање наставног плана и програма и предузима мјере за његово извршавање и о томе подноси извјештај школском одбору,
 - ц) утврђује приједлог и разматра реализацију годишњег програма, програм стручног усавршавања наставника и стручних сарадника, програм рада стручних органа и комисија које ће одражавати равноправну заступљеност сполова,
 - д) припрема програм мјера ради постизања једнакости сполова у одгојно-образовном раду,
 - е) обезбјеђује вођење статистичких података разврстаних по сполу,
 - ф) врши избор облика наставе, и сагласно томе, врши распоред ученика и подјелу предмета на наставнике, односно предлаже распоред рада у 40-часовној радној седмици,
 - г) анализира успех ученика и рад разредних вијећа,
 - х) одређује руководиоце разредних вијећа,
 - и) анализира рад наставника и стручних сарадника, и предлаже мјере за унапређивање одгојно-образовног рада,
 - ј) утврђује приједлог и предлаже чланове школског одбора из реда запосленика школе, на начин одређен прописом из члана 104. став (16) овог закона,
 - к) именује комисије за полагање испита,
 - л) разматра извјештаје о полагању испита,
 - м) разматра извјештаје о извршеном стручном надзору,
 - н) предузима одговарајуће мјере и стара се о извршењу тих мјера,
 - о) одобрава завршавање два разреда ученику у току једне школске године,
 - п) стара се о професионалном усмјеравању ученика,
 - р) разматра одгојно-дисциплинске мјере и доноси одговарајуће одлуке,
 - с) доноси одлуку о прихватању плана стажирања и именује ментора лицима из чланова 93. и 94. овог закона,
 - т) прихвата извјештај ментора о реализацији плана стажирања лица из чланова 93. и 94. овог закона и
 - у) обавља и друге послове утврђене законом и општим актима школе.

Члан 123.

(Надлежности разредног вијећа)

Разредно вијеће обавља следеће послове:

- а) прати развој ученика и, на основу тога, предлаже избор програма,
- б) непосредно учествује у професионалној оријентацији ученика,
- ц) одлучује о програмима надарених ученика, програмима за ученике који заостају у напредовању и облицима наставе који ће се примјењивати у разреду у цјелини или за појединачне групе ученика или ученике појединачно,
- д) усклађује рад наставника у одгојно-образовном процесу,
- е) утврђује закључне оцјене ученика,
- ф) анализира рад наставника и стручних сарадника и предлаже мјере за унапређивање одгојно-образовног рада ученика и
- г) врши и друге послове утврђене законом и општим актима школе.

Члан 124.

(Надлежности одјељенског вијећа)

Одјељенско вијеће обавља следеће послове и задатке:

- а) анализира успех ученика у учењу и владању и рад наставника у одјељењу и утврђује приједлог мјера за побољшање у раду,
- б) непосредно ради на професионалној оријентацији ученика,
- ц) предлаже облике наставе који ће се примјењивати у одјељењима у цјелини и за поједине групе ученика или ученика појединачно,
- д) предлаже организовање допунске и додатне наставе водећи рачуна о оптерећењу ученика,
- е) усклађује рад наставника у одгојно-образовном процесу,
- ф) утврђује закључне оцјене,
- г) доноси и изриче стимулативне и педагошке мјере,
- х) предлаже похвале и награде за наставнике и ученике,
- и) анализира рад наставника и стручних сарадника и предлаже мјере за унапређење одгојно-образовног рада у одјељењу и
- ј) врши и друге послове утврђене законом и правилима школе.

Члан 125.

(Надлежности стручног актива)

- (1) Стручни актив обавља следеће послове:
 - а) ради на микро и макро планирању наставе,
 - б) разматра питања у вези наставе и предлаже предузимање потребних мјера у циљу осавременавања одгојно-образовног рада,
 - ц) ради на усавршавању и уједначавању критерија за оцјењивање резултата рада ученика,
 - д) предлаже нове облике и средства рада у настави,
 - е) предлаже организовање допунске и додатне наставе водећи рачуна о оптерећењу ученика,
 - ф) предлаже похвале и награде за наставнике и ученике,
 - г) разматра резултате рада наставника и проблеме са којим се наставници суочавају у свом раду.
- (2) Садржај и начин рада стручног актива ближе се уређује правилима школе и годишњим програмом рада школе.

Члан 126.

(Надлежности педагошког вијећа)

- (1) Педагошко вијеће школе представља стручни, оперативни и савјетодавни орган у школи.
- (2) Педагошко вијеће обавља следеће послове:
 - а) разматра организационо-материјалну проблематику рада школе,
 - б) прати увођење иновација у одгојно-образовни процес,
 - ц) ради на изради програма вредновања рада школе,
 - д) прати рад ученичких органа и тијела,
 - е) анализира програм одгојног рада школе,
 - ф) програмира и анализира рад специјалних одјељења у школи,
 - г) врши аналитичко-студијске послове (води документацију и евиденцију и предузима мјере за унапређење организације и методологије рада),
 - х) врши и друге послове у складу са општим актима школе.
- (3) Састав и начин рада педагошког вијећа ближе се уређује правилима школе.

ХП. АКТИ ШКОЛЕ**Члан 127.
(Акти школе)**

- (1) Основни општи акт школе су правила школе.
- (2) Школа има и друге опште акте у складу са законом и правилима школе.
- (3) Правила школе садрже одредбе које се односе на: назив и сједиште школе, оснивача школе, обавезе школе према оснивачу, дјелатност школе, начин и услове обављања дјелатности, однос према корисницима услуга, статусне промјене, начин стицања и распоређивања средстава за рад, утврђивање врсте и облика организовања одгојно-образовног рада, утврђивање облика и начина основног образовања одраслих, утврђивање облика и начина образовања дјете са посебним образовним потребама, услове за пријем наставника, стручних сарадника и ваннаставног особља у радни однос, начин доношења правила о кућном реду, начин остваривања сарадње школе са родитељима ученика, стицање и распоређивање средстава, поступак и утврђивање специфичних садржаја у оквиру наставних планова и програма, организовање рада ученичких задруга у школи, поступак стручног усавршавања наставника, вредновање рада наставника, оцјењивање и поступак стицања вишег стручног звања, надлежности, права, обавезе и одговорности, начин избора и број чланова школског одбора, поступак именовања и разрешења директора, стручне органе школе и њихове надлежности, опште акте и начин њиховог доношења, лица овлашћена да поред директора заступају школу и њихова овлашћења и одговорности, начин остваривања јавности рада, остваривање права, обавеза и одговорности запосленика школе и друга питања значајна за рад школе.

**ХП. ПОТРЕБЕ И ИНТЕРЕСИ ДРУШТВА У
ОСНОВНОМ ОДГОЈУ И ОБРАЗОВАЊУ****Члан 128.
(Потребе и интереси друштва)**

- Потребе и интереси друштва у основном одгоју и образовању, у смислу овог закона, су:
- обезбиједити остваривање права свој дјечи на образовање,
 - основно образовање и одгој школских обвезника у редовним школама,
 - основно образовање и одгој школских обвезника у специјалним школама,
 - одгој и основно образовање школских обвезника у специјалним заводима,
 - додатно образовање надарених ученика у редовним школама, основним музичким и балетским школама, односно одјељењима тог образовања у редовним школама,
 - стручно усавршавање наставника, и
 - издавање уџбеника, приручника и друге стручне литературе за потребе основне школе.

**Члан 129.
(Финансирање рада школа)**

- (1) Рад школа финансира се на следећи начин:
- школа чији је оснивач домаће и/или страно физичко или правно лице, финансира се из средстава оснивача,
 - школа чији је оснивач Скупштина Кантона, финансира се из буџета Кантона,
 - школа чији је оснивач градско или општинско вијеће, финансира се из буџета града или општине,

д) школа чији су суоснивачи Скупштина Кантона, градско или општинско вијеће, финансира се из буџета Кантона, града и општине,

е) школа чији је оснивач домаће и страно физичко или правно лице, а за чијим радом је Скупштина Кантона исказала јавни интерес, финансира се из буџета Кантона и средстава оснивача.

(2) Финансирање школа из става (1) тачке д) и е) овог члана, се врши на основу уговора о међусобним правима, обавезама и одговорностима суоснивача.

(3) Школа стиче средства за рад од накнаде за обављање интелектуалних, образовних и других услуга, од личног учешћа корисника услуга, продајом материјалних добара и из других извора, под условима одређеним законом или актом о оснивању школе.

(4) Средства из става (3) овог члана се засебно евидентирају и користе за побољшање стандарда наставника и ученика, опремање ученичких радионица, одржавање школског простора, набавку опреме, учила и сл.

**Члан 130.
(Остали приходи школе)**

Школа може стицати приход:

- донацијама правних и физичких лица и хуманитарних организација,
- из легата, поклона и завјештања и
- продајом производа и вршењем услуга.

ХИВ. СИНДИКАТ ШКОЛЕ**Члан 131.
(Синдикат школе)**

- У школи се омогућава дјеловање синдиката.
- Синдикат школе дјелује у складу са законом, Колективним уговором и синдикалним правилима.
- Дјеловање синдиката не може се забранити нити ограничити.

ХВ. НАДЗОР НАД ЗАКОНИТОШЋУ РАДА**Члан 132.
(Надзор над провођењем закона)**

- Надзор над провођењем овог закона као и надзор над прописима донесеним на основу овог закона као и других општих аката донесених на основу овог закона које доносе одгојно-образовне установе врши Министарство.
- Инспекцијски надзор над радом одгојно-образовних установа врши инспекција за образовање.

ХВИ. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 133.
(Казнене одредбе)**

- Новчаном казном од 1.000 до 4.000 КМ казниће се за прекршај школа:
 - ако онемогући употребу у настави било којег службеног језика или службеног писма (члан 8.),
 - ако отпочне са радом прије него што је уписана у Регистар основних школа који води Министарство (члан 18. став (2)),
 - ако изда свједоцбу или другу јавну исправу о завршеном образовању прије него што је уписана у Регистар основних школа (члан 18. став (4)),
 - ако не упише ученика који је доселио на подручје школе и ако га упише без преводнице (члан 22.),

е) истакне симболе у школи супротно одредби члана 24.,
ф) врши дискриминацију дјете у приступу дјете образовању или њиховом учешћу у образовном процесу (члан 29. став (1)),

г) ако омогући организовање и дјеловање политичких странака и њихових подмладака (члан 32. став (1)),

х) ако изводи наставу по наставном плану и програму који није донијело Министарство (члан 33. став (3)),

и) ако без одлуке Министарства прекине наставу (члан 41. став (1)),

ј) ако поступи супротно одредби члана 42. ставови (3), (4) и (5),

к) ако организује манифестацију која није утврђена годишњим програмом рада школе без претходне сагласности Министарства (члан 43. став (4)),

л) ако организује излете, стручне посјете, екскурзије, логоровања, друштвено-корисни рад, школу у природи и друге облике одгојно-образовног рада супротно програму рада и начелима из члана 45.,

м) ако се у школи употребљавају учбеници и наставна средства која није одобрило Министарство (члан 48. ставови (1) и (3)),

н) ако не изврши упис ученика на начин како је то утврђено одредбом члана 49. став (1),

о) ако извјештај о упису у одређеном року не достави оснивачу и Педагошком заводу (члан 49. став (4)),

п) ако не упути ученика, без одлагања, на комисију, када код њега наступе промјене које захтијевају прелаз из специјалне школе у редовну или из редовне у специјалну школу (члан 52. став (1)),

р) ако не омогући стицање основног образовања ученика са посебним потребама (члан 53. став (2)),

с) ако врши оптерећење наставника супротно члану 89.,

т) ако не омогући стицање виших стручних звања наставницима и стручним сарадницима (члан 98. став (1)),

у) ако поступи супротно одредбама члана 108. ставови (1), (2), (4) и (5),

в) ако не обустави од извршења општи акт школског одбора за који сматра да је у супротности са уставом или законом као и појединачни акт којим се наноси штета школи или друштвеној заједници, у складу са чланом 111. став (1) тачка о).

(2) За прекршаје из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у школи новчаном казном од 400 до 1.500 КМ.

Члан 134.

(Казнене одредбе)

(1) Новчаном казном од 500 до 2.000 КМ казниће се за прекршај школа:

а) ако ученици имају више од наставним планом и програмом предвиђених наставних часова у току једне радне седмице (члан 39.),

б) ако не продужи наставу када није реализован годишњи фонд наставних часова и реализовани програмски садржаји (члан 40. став (2)),

ц) ако не врши редовно оцјењивање ученика на начин утврђен овим законом (члан 56.),

д) ако не води прописану документацију и евиденцију (члан 69.),

е) ако поступи супротно одредбама члана 82.,

ф) ако не обезбједи да запосленици у одређеном року изврше лекаарски и систематски преглед (члан 85. ставови (1) и (2)),

г) ако не врши редовно оцјењивање рада наставника и стручних сарадника (члан 97. став (1)).

х) ангажује приправника или лице на стручно оспособљавање без заснивања радног односа супротно одредбама члана 93. ставови (3) и (5),

и) ако не врши оцјењивање рада секретара и ваннаставног особља у складу са прописом из члана 99. став (1),

ј) ако врши интерно распоређивање запосленика супротно одредбама члана 111. став (1) тачка ф) и ставови (2) и (3).

(2) За прекршаје из става (1) овог члана казниће се одговорно лице у школи новчаном казном од 200 до 800 КМ.

Члан 135.

(Казнене одредбе)

Новчаном казном од 200 до 1.000 КМ казниће се за прекршај родитељ ако не упише дијете у школу или ако не обезбједи да дијете редовно похађа школу током периода трајања обавезног образовања (члан 27. став (1)).

XVII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 136.

(Обавеза усклађивања организације, дјелатности и аката школе)

Постојеће школе су дужне да ускладе своју организацију, дјелатност и опште акте са одредбама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу наведеног закона.

Члан 137.

(Доношење provedбених аката)

(1) Скупштина Кантона ће у року од једне године од дана ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15), донијети дугорочни програм развоја и концепције основног образовања из члана 12. став (5) овог закона.

(2) Влада Кантона ће у року од шест мјесеци од ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) донијети прописе из чланова 82. став (10), 95. став (2), 99. став (1) и 102. став (2) овог закона.

Члан 138.

(Доношење provedбених аката)

(1) Министарство ће у року годину дана од дана ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) донијети прописе из чланова 9. став (5), 83. став (1) и 105. став (4) овог закона.

(2) Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15), донијети прописе из чланова 9. став (8), 14. став (2), 15. став (5), 19. став (2), 45., 46. став (3), 47. став (3), 53. став (6), 56. став (7), 57. став (10), 59. став (3), 62. став (3), 64. став (1), 66. став (3), 69. став (4), 74. став (5), 82. ставови (7) и (11), 104. став (16), 108. став (14), 112. став (3) и 118. став (5) овог закона.

(3) Педагошки завод ће у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) утврдити методологију за израду годишњег програма из члана 42. став (2) овог закона, донијети програм цјелодневног боравка ученика у школи из члана 51. став (6) овог закона и утврдити Програм обуке и каталог стручног усавршавања наставника из члана 99. став (4) овог закона.

Члан 139.**(Примјена важећих прописа)**

(1) До доношења прописа из чланова 137. и 138. овог закона примјењиваће се важећи прописи уколико нису у супротности са овим законом.

(2) Приликом доношења подзаконских аката који се односе на права, обавезе и одговорности запосленика обавезно је учешће овлашћених представника синдиката потписника Колективног уговора за дјелатност основног образовања Тузланског кантона.

Члан 140.**(Статус ученика по програму осмогодишњег основног образовања)**

Ученици који су започели основно образовање по наставном плану и програму осмогодишњег основног образовања, настављају образовање по том наставном плану и програму.

Члан 141.**(Статус запосленика затечених у школи)**

(1) Лице са завршеном средњом учитељском школом, затечено на пословима наставника разредне наставе на неодређено вријеме, које је на дан ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) имало најмање 30 година радног искуства непосредно у настави, положеним стручним испитом, може и даље обављати послове наставника разредне наставе у настави.

(2) Лице са завршеном средњом музичком школом односно школом за примијењену умјетност, затечено на пословима наставника музичке односно ликовне културе на неодређено вријеме, које је положило педагошко-методичко-дидактичку групу предмета, које је на дан ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) имало 20 година радног искуства непосредно у настави и положеним стручним испитом, може и даље изводити наставу из предмета музичка, односно ликовна култура.

(3) Лице са завршеном средњом музичком школом инструменталне наставе, затечено на пословима наставника инструменталне наставе у основној музичкој школи на неодређено вријеме, које је положило педагошко-методичко-дидактичку групу предмета и које на дан ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) има најмање 20 година радног искуства непосредно у настави и положен стручни испит, може и даље изводити инструменталну наставу у основној музичкој школи.

(4) Лице са завршеном средњом музичком школом инструменталне наставе, затечено на пословима наставника инструменталне наставе у основној музичкој школи на неодређено вријеме, које је положило педагошко-методичко-дидактичку групу предмета и које на дан ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) има мање од 20 година радног искуства непосредно у настави и положен стручни испит, може и даље изводити инструменталну наставу у основној музичкој школи, уз услов да најкасније до краја школске 2019/2020. године стекне одговарајући профил и стручну спрему.

(5) Запосленици са VI и VII степеном стручне спреме затечени у радном односу на неодређено радно вријеме на пословима секретара школе, могу и даље обављати послове на којима су затечени.

(6) Запосленици са IV степеном стручне спреме затечени у радном односу на неодређено вријеме на пословима

секретара школе, а имају 30 и више година радног стажа од чега најмање 15 година на пословима секретара школе, могу и даље обављати послове на којима су затечени.

(7) Запосленици са IV степеном стручне спреме затечени у радном односу на неодређено вријеме на пословима секретара школе, а не испуњавају услове из става (6) овог члана, могу и даље обављати послове на којима су затечени, уз услов да најкасније до краја школске 2019/2020. године стекну одговарајући профил и стручну спрему прописану Педагошким стандардима и нормативима.

(8) Запосленици из ставова (4) и (7) овог члана који у прописаном року не испуне услов у погледу стицања одговарајућег профила и стручне спреме збрињавају се у складу са прописом из члана 82. став (9) овог закона, а уколико исти не могу бити збринуте престаје им уговор о раду без обавезе поштовања прописаног или уговореног отказног рока.

Члан 142.**(Статус лица затечених у мандату чланова школских одбора)**

(1) Мандат чланова школских одбора затечених на дужности на дан ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) траје до именовања нових школских одбора у складу са одредбама наведеног закона.

(2) Влада Кантона ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) именовати школске одборе у складу са одредбама наведеног закона.

Члан 143.**(Статус лица затеченог у мандату директора)**

(1) Школски одбори ће у року од 30 дана од дана именовања расписати јавни конкурс за избор и именовање директора школе.

(2) Лица затечена на дужности директора школе на дан ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) остају на дужности до именовања директора по јавном конкурс у из става (1) овог члана.

(3) Лице које је прије ступања на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 9/15) било на дужности директора два узастопна пуна мандата у истој школи, не може бити поново именовано за директора у тој школи.

Члан 144.**(Права Скупштине Кантона као оснивача)**

Скупштина Кантона задржава права и обавезе оснивача према постојећим школама које имају статус јавне установе, преузете ранијим прописима.

Члан 145.**(Окончање започетих процедура)**

(1) Конкурсне процедуре за избор и именовање директора школе које су започете и нису окончане до дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 6/16), окончаће се у складу са одредбама наведеног закона.

(2) Кандидати који учествују у конкурсној процедури из става (1) овог члана, на захтјев школског одбора, доставиће додатну документацију којом, у складу са измјенама и допунама садржаним у Закону о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона“, број: 6/16), доказују испуњавање услова

и непостојање правних сметњи за избор и именовање на дужност директора школе.

Члан 146.
(Заштита запосленика)

Заштита радно-правног статуса из члана 82. став (5) овог закона сходно се односи и на запосленике који су радни однос на неодређено вријеме у школи засновали у складу са важећим прописима који су били на снази до 31.12.2000. године.

Члан 147.
(Доношење provedбених аката)

(1) У року од три мјесеца од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/18) Министарство ће донијети пропис из члана 104. став (16) овог закона.

(2) У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/18) Министарство ће прописати садржај уговора о обављању послова директора школе из члана 106. став (6) овог закона.

Члан 148.
(Усклађивање општих аката)

У року од 60 дана од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/18) школе су дужне ускладити своје опште акте са одредбама Закона.

Члан 149.
(Усклађивање рада актива директора)

У року од 60 дана од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/18) активи директора ускладиће свој рад и дјеловање у складу са одредбама наведеног закона. Активи директора чији рад и дјеловање у прописаном року не буде усклађен са одредбама наведеног закона престају са радом.

Члан 150.
(Почетак примјене појединих одредаба)

Одредбе члана 14. став (4) тачка б) овог закона примјењиваће се од почетка школске 2018/2019. године.

Члан 151.
**(Престанак мандата школских одбора,
именовање привремених школских одбора,
расписивање новог јавног конкурса и усклађивање
именовања школског одбора са законом)**

(1) У року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/19), у школама чији је оснивач Скупштина Кантона, Влада Кантона именоваће привремене школске одборе, у складу са Законом о основном одгоју и образовању.

(2) Именовањем привремених школских одбора из става (1) овог члана престаје мандат школских одбора затечених у мандату на дан ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/19).

(3) У року од 60 дана од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/19), за

школе из става (1) овог члана, расписаће се јавни конкурс за именовање чланова школског одбора испред оснивача и локалне заједнице.

(4) Школе чији је оснивач друго правно и физичко лице, у року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/19), обезбиједиће именовање школског одбора у складу са чланом 104. став (3) овог закона.

Члан 152.
**(Доношење provedбених и примјена
важећих аката)**

(1) У року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/19) Влада Кантона ће донијети прописе из члана 104. став (16) овог закона.

(2) У року од 90 дана од дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/19) министар ће донијети прописе из члана 44. и члана 82. став (7) овог закона.

(3) До доношења прописа из става (1) овог члана примјењиваће се ранији прописи, уколико нису у супротности са Законом о основном одгоју и образовању.

Члан 153.
(Ступање на снагу и примјена закона)

Закон о допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 6/20) ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеним новинама Тузланског кантона”, а примјењиваће се почев од школске 2019/2020. године.

Члан 154.
(Престанак важења ранијих закона)

Ступањем на снагу Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 9/15) престаје да важи Закон о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, бр. 6/04, 7/05 и 17/11).

Члан 155.
Пречишћени текст Закона о основном одгоју и образовању обухвата:

1. Закон о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 9/15),

2. Закон о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 6/16),

3. Закон о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/18),

4. Закон о измјенама и допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/19).

5. Закон о допунама Закона о основном одгоју и образовању („Службене новине Тузланског кантона”, број: 6/20).

Члан 156.
Пречишћени текст Закона о основном одгоју и образовању се примјењује од дана објављивања у „Службеним новинама Тузланског кантона”, а важност његових одредби утврђена је у законима који су обухваћени пречишћеним текстом Закона.

661

На основу члана 36. Закона о измјенама и допунама Закона о средњем образовању и одгоју („Службене новине Тузланског кантона”, број: 14/18) и чланова 171. и 174. Пословника Скупштине Тузланског кантона („Службене новине Тузланског кантона”, бр. 13/19 и 5/20), Законодавно-правна комисија Скупштине Тузланског кантона, на сједници одржаној 11.6.2020. године, утврдила је пречишћени текст Закона о средњем образовању и одгоју.

Број: 01-02-344-3/20
Тузла, 11.6.2020. године

Предсједник
Законодавно-правне комисије
Скупштине Тузланског кантона

Муамер Зукић, с.р.

ЗАКОН

О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ОДГОЈУ

(пречишћени текст)

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

(1) Овим законом уређује се обављање дјелатности средњег општег образовања, средњег стручног образовања, обуке и одгоја у средњој школи, оснивање, организација и финансирање рада средње школе, права и обавезе родитеља, аутономија средње школе, улога и обавезе средње школе, организовање и извођење образовно-одгојног рада у средњој школи, основна питања наставних планова и програма, стандарди оцјењивања и испити, начин именовања и надлежност органа средње школе, статус наставника, стручних сарадника и сарадника, статус ученика, образовање и обука одраслих и друга питања у вези са обављањем дјелатности средњег образовања и одгоја на подручју Тузланског кантона (у даљем тексту: Кантон).

(2) Изрази који се у овом закону користе за лица у мушком роду су неутрални и односе се на мушка и женска лица.

Члан 2.

(Сврха образовања и одгоја)

(1) Средње опште и стручно образовање и одгој је дјелатност од посебног друштвеног интереса.

(2) Сврха средњег општег и стручног образовања и одгоја је да кроз интелектуални, физички, морални и друштвени развој појединца, у складу с његовим могућностима и способностима, допринесе стварању друштва заснованог на владавини закона и поштивању људских права, те допринесе његовом друштвено-економском развоју који ће допринијети унапређењу животног стандарда грађана.

Члан 3.

(Општи циљеви образовања и одгоја)

(1) Општи циљеви средњег општег и стручног образовања и одгоја произилазе из универзалних вриједности демократског друштва, те властитих вриједности система заснованог на специфичностима националне, историјске, културне и вјерске традиције народа и националних мањина које живе на подручју Кантона.

(2) Општи циљеви средњег образовања и одгоја су:

а) омогућавање приступа изворима знања као основи за разумијевање себе, другог и свијета у којем се живи,

б) обезбјеђивање оптималног развоја за свако лице, укључујући и она са посебним потребама, у складу с њиховим узрастом, могућностима и менталним и физичким способностима,

ц) промоција поштивања људских права и основних слобода и припрема сваког лица за живот у друштву које поштује принципе демократије и владавине закона,

д) развијање свијести о припадности држави Босни и Херцеговини, властитом културном идентитету, језику и традицији, на начин примјерен цивилизацијским тековинама, упознајући и уважавајући друге и другачије, поштујући различитости и његујући међусобно разумијевање, хуманизам према човјеку и природи, толеранцију и солидарност међу свим људима, народима и заједницама,

е) обезбјеђење једнаких могућности за образовање и одгој и могућности избора на свим нивоима образовања, без обзира на спол, расу, националну припадност, социјално и културно поријекло и статус, породични статус, вјероисповијест, психофизичке и друге личне особине,

ф) постизање стандарда знања који се могу компарирати на међународном, односно европском нивоу, који омогућавају укључивање и наставак школовања у земљама Европе,

г) подстицање цјеложивотног учења,

х) промоција економског развоја,

и) укључивање у процес европских интеграција,

ј) обезбјеђивање под једнаким условима ученику право на средње опште и стручно образовање и обуку у складу с властитим интересом и способностима,

к) пружање подршке ученику у избору одговарајућег занимања и интегрисања у друштвени живот;

л) развијање свијести ученика о потреби за даљњим образовањем и обуком,

м) обезбјеђивање услова за развој и промоцију традиционалних заната,

н) усклађивање потреба са захтјевима и кретањима на тржишту рада,

о) довођење општег и стручног образовања и обуке на ниво образовања као у земљама чланицама Европске уније.

Члан 4.

(Право дјетета на образовање)

(1) Свако дијете има једнако право приступа и једнаке могућности учешћа у одговарајућем образовању, без дискриминације на било којој основи.

(2) Једнак приступ и једнаке могућности подразумевају обезбјеђење једнаких услова и прилика за све, за почетак и наставак даљег образовања.

(3) Одговарајуће образовање подразумева образовање које, у складу с утврђеним стандардима, обезбјеђује дјетету да на најбољи начин развије своје урођене и потенцијалне умне, физичке и моралне способности у области образовања.

(4) Министарство образовања и науке Тузланског кантона (у даљем тексту: Министарство) може доносити правно обавезујуће акте којим се, у смислу остваривања једнаког поступања и обезбјеђења учинковите интерне процедуре заштите од дискриминације, у складу са надлежностима школе, уређују начела заштите дјете од дискриминације на нивоу школе.

Члан 5.

(Дефинисање појмова)

(1) Средња школа (у даљем тексту: школа) је установа у којој се врши средње опште образовање и одгој и средње стручно образовање, обука и одгој ученика који су претходно завршили основну школу. Зависно од врсте образовног програма разликују се: гимназија, умјетничка школа, техничка